

”Milloinkaan aikaisemmin ei ole niin moni todistanut hallitsijan kruunaamista”

BBC:n televisiolähetys ja The Timesin artikkelit ohjaamassa ihmisiä tutustumaan kruunajais-
ten perinteisiin Elisabet II:n kruunajaisissa 2.6.1953

Meri Tammi

Sivuainetutkielma

Historian ja arkeologian tutkinto-ohjelma, yleinen historia

Historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen laitos

Humanistinen tiedekunta

Turun yliopisto

Huhtikuu 2023

Turun yliopiston laatujärjestelmän mukaisesti tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu

Turnitin OriginalityCheck -järjestelmällä.

Yleisen historian syventävät opinnot, Yleinen historia

Meri Tammi

”Milloinkaan aikaisemmin ei ole niin moni todistanut hallitsijan kruunaamista”: BBC:n televisiolähetys ja The Timesin artikkelit ohjaamassa ihmisiä tutustumaan kruunajais-ten perinteisiin Elisabet II:n kruunajaisissa 2.6.1953

Sivumäärä: 34 s.

Tässä tutkimuksessa perehdytään Ison-Britannian kuningatar Elisabet II:n kruunajaisiin ja sen traditioihin tutustumiseen median näkökulman kautta. Ensimmäistä kertaa suorana televisiolähetysnä nähdyt kruunajaiset keräsivät suuret määrät katsojia, joille haluttiin selventää kruunajaisseremonian konventioita ja symboliikkaa. Varsinaisena tutkimuskysymyksenä tässä tutkimuksessa on, miten media opastaa kansalaisia uuteen ilmiöön, eli kruunajaisseremoniaan tutustumisessa. Kysymys jakautuu kahteen teemaan, joista ensimmäinen käsittelee kruunajaisseremonian traditioita ja symboliikkaa. Toinen teema perehtyy kruunajaisissa nähtyihin vaatteisiin, regaaleihin ja värimaailmaan, joilla on omat merkityksensä.

Aineistona tutkimuksessa käytetään BBC:n televisiolähetysten tallennetta ja 1.6.–3.6.1953 julkaistuja *The Timesin* sanomalehtiä. Tutkimusmenetelmä on mediatutkimuksellinen ja hyödyntää sisällönanalyysia ja teemoittelua.

Tutkimuksessa ilmenee, miten media ohjaa kansalaisia verrattain paljon, selittäen suurimman osan nähdystä ja kuullusta. Vaikka tämä luo kruunajaisiin ja kuningashuoneeseen niiden toimivan avoimen ja lähestyttävän tunnelman, samalla tapahtuman juhlallisuus ja ylettömän rikas ympäristö ja rajoitettu pääsy varmistavat sen, että vuoden 1953 kruunajaiset ovat edelleen suunnattu vain yhteiskunnan korkea-arvoisimmille.

Avainsanat: kuningatar Elisabet II, kruunajaiset, mediatutkimus, traditiot, symboliikka, televisio

Sisällysluettelo

1	Johdanto	5
1.1	Tutkimustilanne ja tutkimuskysymykset	7
1.2	Metodi, aineisto ja etiikka	8
1.3	Ison-Britannian monarkin kruunajaiset ilmiönä	11
2	Media ohjaa kansalaisia	14
2.1	Tutut ja tuntemattomat traditiot	14
2.2	Symboliikka sanoissa ja teoissa	20
3	Piilomerkitykset kruunajaisseremoniassa	28
3.1	Regaalit ja vaatteet	28
3.2	Värimaailman viestit	31
4	Loppuluku	33
	Lähteet	35
	Alkuperäisaineisto	35
	Tutkimuskirjallisuus	35
	Muut aineistot	36

1 Johdanto

Pitkän, uskonnollisten, hallinnollisten ja ylimystön edustajien kulkueen jälkeen se vihdoon tapahtuu. Kuningatar astelee kulkueen viimeisten joukossa kohti Westminster Abbeyn alttaria. Korkealla, alttarin yläpuolella oleva kamera¹ kuvaa lähestyvää hallitsijaa ja hänen ympärillään olevia ihmisiä, joista kuuden tehtävänä on kannatella kuningattaren viittaa. Kuningattaren kasvoilla on hymy², kun hän katsoo niaavia ja kumartavia seremoniavieraita ja kuoro laulaa hänen kunniakseen. Hallitsijan valtaa edustavat regaalit on aseteltu alttarille, ja varsinainen kruunajaisseremonia voi alkaa. Milloinkaan aikaisemmin ei ole niin moni todistanut hallitsijan kruunaamista.³

Tässä tutkimuksessa perehdytään kuningatar Elisabet II:n 2.6.1953 pidettyihin kruunajaisiin median kautta, eli BBC:n televisiolähetysten ja *The Timesin* sanomalehtien avulla. Ilmiönä kuningatar Elisabet II:n kruunajaiset ovat ainutlaatuinen tapahtuma, sillä ne ovat maailmanlaajuisesti ensimmäiset televisioidut kruunajaiset ja yksi ensimmäisistä suurista tapahtumista, joita on voinut katsoa livelähetystenä. Televisiolaitteiden omistaminen ei vielä ollut niin yleistä kuin se 2000-luvulla on, sillä keksintö oli vielä varsin nuori, eikä televisiokanaviakaan ollut tarjolla samoissa määrin kuin nykypäivänä. Osa ihmisistä vitsailikin, että kruunajaiset nähdäkseen pitäisi yrittää ystäväystyä jonkun kanssa, joka omistaa television.⁴

Tutkimuksessa pyritään huomioimaan tiedotusvälineiden muuttunut tehtävä, sillä vielä 1800-luvulla mediaa ei vielä kuluttanut kuin murto-osa ihmisistä, kun se 1900-luvun aikana alkoi tulla kaikkien ulottuville.⁵ Kruunajaisilla pyrittiin siis tavoittamaan koko kansa, ja rakentamaan kulttuurista muistia, joka yhdistää koko Ison-Britannian kansaa ja Kansainyhteisöä.⁶ Media on suunniteltu toteuttamaan muun muassa juuri tätä tehtävää kansan yhdistämisestä.⁷ Kruunajaisten televisioiminen sai aikaan television yleistymisen vauhdilla, sillä noin 20 miljoonaa brittiä hankki television ja televisioluvan nähdäkseen lähetyksen.⁸ Kruunajaisten televisioimisilmoituksen jälkeen marraskuussa 1952 arvioitiin, että televisioita myytiin jopa 1000

¹ BBC TV Coronation of Queen Elizabeth II: Westminster Abbey 1953, YouTube [12:05–12:20]. (Jatkossa viitataan BBC TV.)

² Night Vigil in Streets, *The Times* 3.6.1953.

³ Mainittu myös tutkimuksen otsikossa. BBC TV, YouTube [2:56:15–2:56:20].

⁴ Kynaston 2009, 291.

⁵ Railo & Oinonen 2012, 9.

⁶ Shils & Young 1953, 67.

⁷ Pajala 2012, 129.

⁸ Merck 2016, 4.

kappaletta päivässä.⁹ Lieveilmiö oli nähtävissä myös Pohjois-Amerikassa, sillä kruunajaiset saivat sielläkin liikkeelle noin 100 miljoonaa kiinnostunutta katselijaa.¹⁰

Kuten muukin Eurooppa, myös Ison-Britannian imperiumi koki 1900-luvulle tultaessa lukuisia vastoinkäymisiä ja ongelmia. Ensimmäinen ja toinen maailmansota olivat tehneet oman osuutensa myös Ison-Britannian kansan hyvinvoinnille ja valtiontaloudelle. Imperiumi alkoi rakoilla ja nuoren kuningattaren näyttävä kruunaaminen nähtiin yhtenä mahdollisuutena parantaa niin Ison-Britannian kuin monarkiankin tilannetta.¹¹ Kuningattaren tehtävänä oli ensi sijassa tuoda kansalle toivoa ja uskoa tulevaan.¹² Isossa-Britanniassa monarkian asema oli jo pitkään ollut horjuva, eivätkä kaikki kannattaneet vuoden 1953 kalliiden¹³ kruunajaisten pitämistä.¹⁴ Nämä ihmiset eivät näkyneet mediassa, sillä se olisi rikkonut juhlatunnelmaa ja yhtenäisyyttä.¹⁵ Sanomalehdet pitivät juhlatunnelmaa itsestäänselvyytenä.¹⁶

Vuonna 1949 Ison-Britannian imperiumin jäänteistä muodostui Kansainyhteisö, kun dekolonisaatio ja kylmä sota levisivät maailmalla. Kansainyhteisöön kuuluivat perustamisen aikaan muun muassa Kanada ja Australia, Ison-Britannian säilyessä edelleen nimellisenä hallitsijana aikoinaan valloitetuilla alueilla. Kansainyhteisö näkyi Ison-Britannian kansalle vähintään median kautta aktiivisesti, vaikka nimitys Kansainyhteisö ei heti tarttunutkaan kaikkien puheeseen.¹⁷ Hallitsijaperheen tehtäviin kuuluivat esimerkiksi valtiovierailut, joilla rakennettiin suhteita, mutta myös taloudellista ja sotilaallista valtaa.¹⁸ Juuri tällaisen valtiovierailun aikana Elisabet sai kuulla isänsä kuolemasta ja hallitsijan kruunun siirtymisestä itselleen.

Vuoden 1953 kruunajaiset olivat Ison-Britannian monarkian julkisuuskuvan kannalta olennainen tapahtuma, kun kuningatar Elisabet II nostettiin kansan esikuvaksi. Mediatutkija Clark esittää, että Elisabetista tehtiin kansalaisille roolimalli, jopa esimerkki siitä, millainen naisen tulisi olla.¹⁹ Oli kyse sitten esimerkistä, johon pyrkiä, tai vain tarkoituksesta lähentää monarkiaa ja kansaa, Elisabet II:n aikana hallitsijaperhettä ja heidän elämäänsä oli mahdollista näh-

⁹ The Elizabethan Age, Time 3.11.1952.

¹⁰ Merck 2016, 4.

¹¹ Clark 2015, 1.

¹² Webster 2005, 92–93.

¹³ Kruunajaisjuhlallisuuksiin käytettiin noin 100 miljoonaa puntaa. Shils & Young 1953, 71.

¹⁴ Kynaston 2009, 290–291.

¹⁵ Örnebring 2017, 177–178.

¹⁶ Shils & Young 1953, 63.

¹⁷ Webster 2005, 101–102.

¹⁸ Merck 2016, 10.

¹⁹ Clark 2015, 3.

dä verrattain paljon, mutta useimmiten perheen omilla ehdoilla.²⁰ Mediatutkija Mandy Merck toteaa, että Ison-Britannian monarkia on näkynyt liikkuvassa kuvassa lähes koko liikkuvan kuvan historian ajan, niin faktan kuin fiktionkin saralla.²¹ Kuitenkin, varsinkin Elisabet II:n aikana valokuvien julkaiseminen yleistyi, niin myös haastattelut ja muukin medianäkyvyys.²² Erilaiset televisoidut juhlatilanteet, kuten häät, keräävät valtavia määriä katsojia.²³

1.1 Tutkimustilanne ja tutkimuskysymykset

Kuningatar Elisabet II:n kruunajaiset ovat ilmiö, jota on tutkittu paljon ja useista eri näkökulmista. Tutkimusta on tehty esimerkiksi yleisesti Ison-Britannian kruunajaisten musiikeista vuosisatojen aikana.²⁴ Kiinnostusta on myös herättänyt Yhdysvaltojen into ja kilpailu siitä, kuka pääsisi ensimmäisenä näyttämään kuningattaren kruunajaislähetysten amerikkalaisille.²⁵ Tutkimuksista osa on keskittynyt yksityiskohtiin kruunajaisissa, kun taas osa on tutkinut kruunajaisten merkitystä Isolle-Britannialle ja monarkialle. Lisäksi kiinnostusta on herättänyt erilaisten medioiden esittämät näkemykset suhtautumisesta kruunajaisiin. Myös kuningatar Elisabet II:ta on kirjoitettu paljon niin populaareja kuin tieteellisempiä teoksia.

Tämän tutkimuksen osalta hyödyllisintä on median näkökulmasta tehty tutkimus. Sekä televisiota että sanomalehtiä on tutkittu erikseen, ensimmäistä näistä kuitenkin enemmän. Painotus johtuu luultavasti siitä, että kyseessä ovat ensimmäiset suorana lähetystenä televisoidut kruunajaiset. Kruunajaisten sanomalehtiuutisointia on tutkinut esimerkiksi mediatutkija Henrik Örnebring, joka on kritisoinut televisiolähetysten pohjalta tehdyn tutkimuksen määrää verrattuna muihin medioihin.²⁶ Televisiolähetysten ja sanomalehden näkökulmaa yhdistävää tutkimusta on vähän. Koska yksikään media ei toimi tyhjiössä, on tärkeää huomioida eri medioiden välinen suhde.²⁷ Siitä syystä tässä tutkimuksessa halutaan vertailla erilaisia medioita.

Mediatutkija Jennifer Clark on perehtynyt kruunajaisiin muun muassa feministisestä näkökulmasta ja argumentoi, että Elisabet II:n sukupuoli nostettiin erittäin tärkeäksi osaksi kruunajaisia ja niiden televisioimista. Seremonia ja ilmiö haluttiin esittää kansalle loistokkaana ja

²⁰ Merck 2016,4.

²¹ Merck 2016, 3.

²² Esimerkiksi prinsessa Dianan medianäkyvyys oli valtava. Hänen kuolemansa jälkeen kuningashuone alkoi rajoittaa tarkemmin sitä, mitä he haluavat julkaistavan.

²³ Adams 2016, 264.

²⁴ Range 2012.

²⁵ Reuven 1993.

²⁶ Örnebring 2017, 181.

²⁷ Örnebring 2017, 176.

eleganttina tilanteena, mikä oli helpompaa, kun kruunattiin kuningatar eikä kuningasta.²⁸ Clark käyttää omassa artikkelissaan erityisesti sanaa glamour, millä hän tarkoittaa kruunajais-ten materiaalista puolta.²⁹

Tutkimuskysymyksenä tässä tutkimuksessa on, miten media opasti kansalaisia uuteen ilmi-öön, eli kruunajaisseremoniaan tutustumisessa. Tämä kysymys jaetaan kahteen aineistonkäsittelylukuun, jotka jakautuvat kahteen alalukuun. Teemoina ensimmäisessä käsittelyluvussa ovat kruunajaisien traditiot ja niiden tarkoitus ja kruunajaisissa käytettävä symboliikka ja sen välittämät viestit. Toisen käsittelyluvun teemoja ovat kuningattaren puku, muut vaatteet ja regaalit. Lisäksi käsitellään kruunajaisien värimaailmaa. Myös musiikilla on kruunajaisseremoniassa oma roolinsa ja omat perinteensä, mutta koska musiikkia on tutkittu jo jonkin ver-³⁰ ran, sitä ei käsitellä tässä tutkimuksessa, ellei se ole muiden teemojen puitteissa tärkeää.

1.2 Metodi, aineisto ja etiikka

Tutkimuksen alkuperäislähteitä ovat televisiolähetys ja sanomalehtiartikkelit. Alkuperäislähteiden luonteen takia tutkimuksessa hyödynnetään mediatutkimuksellista näkökulmaa. Pääasiallisesti alkuperäislähteitä vertaillaan keskenään sisällönanalyysin avulla.³¹ Tämä tarkoittaa sitä, että aineistoa käydään läpi poimien tutkimuskysymysten kannalta kiinnostavia asioita ja merkityksiä, eli esimerkiksi lukijan tai katsojan tarkoituksellista ohjaamista. Yksi tutkimuksen kannalta keskeisistä termeistä on intermediaalisuus, millä viitataan viestintävälineiden keskinäiseen suhteeseen.³² Tässä tutkimuksessa tämä ilmenee siinä, että toinen alkuperäislähteistä, sanomalehti, viittaa toiseen, televisiolähetyskseen. Alkuperäislähteisiin tutustuminen tehdään käymällä aineistoa huolellisesti läpi, ja hyödyntämällä teemoittelua sisällönanalyysissa.³³ Myös kontekstualisointi on olennainen osa historiantutkimusta, ja se huomioidaan myös tässä tutkimuksessa. Tämä tarkoittaa muun muassa monarkin asemaa ja oikeuksia yhteiskunnan hallitsijana.³⁴

Televisio ja sanomalehti ovat erilaisia aineistotyyppisiä, ja molemmilla on mahdollisuus esittää asioita valitsemastaan näkökulmasta. Sanomalehdissä on mahdollista kuvailla ja käyttää

²⁸ Clark 2015.

²⁹ Clark 2015, 1–2.

³⁰ Esimerkiksi Matthias Range 2012.

³¹ Tuomi & Sarajärvi 2018.

³² Pitkänen 2012, 177.

³³ Tuomi & Sarajärvi 2018.

³⁴ Pitkänen 2012, 175, 189–190.

sanamuotoja, jotka luovat toivottuja mielikuvia. Videokuvassa puolestaan on huomioitava, että vaikka teknologia ei vielä vuonna 1953 ollut kovin edistynyt, leikkauksilla, eri aikaan nauhoitetuilla osilla ja kuvakulmilla on voitu muokata nähtävää kokonaisuutta. Tässä tutkimuksessa ei käytetä medialähteenä radiota, vaikka kruunajaisia oli mahdollista seurata myös radion kautta, ja noin 11,7 miljoonaa kansalaista (32 %) kuuntelikin seremoniaa radiosta.³⁵ Rajaus on tehty, jotta voidaan tarkastella yhtä suoran lähetyksen mediaa, joka tarjoaa näkemys tapahtumaan sekä visuaalisesti että sanojen muodossa, toiseksi alkuperäislähteeksi valittiin pysähtynyt, kuvaileva media, johon kuluttajan on mahdollista halutessaan palata helposti.

Medialähteiden suhde toisiinsa on muuttunut ajan saatossa. Juuri tästä syystä on tärkeää huomioida intermediaalisuus ja ajan tilanne. Tämän tutkimuksen osalta kiinnitetään huomiota siihen, millainen oli se yhteiskunta, johon Elisabet II kruunattiin Ison-Britannian kuningattareksi. Toisaalta esimerkiksi television merkitys on ollut eri aikakausina erilainen, ja vuonna 1953 se oli vielä varsin nuori media, joka kasvatti koko ajan suosiotaan, mutta ei ollut vielä kaikkien saatavilla. Kruunajaisseremoniaa katsoi televisiosta jopa 20,4 miljoonaa kansalaista (53 %).³⁶ Television rooliin on vaikuttanut myös se, miten sanomalehdet ovat omalla tavallaan voineet ohjailta television katselemista, esimerkiksi kiinnittämällä ihmisten huomiota yksityiskohtiin, joita ei sanomalehtiartikkeleista pysty elävän kuvan tavoin tulkitsemaan.³⁷

Tarkemmin tässä tutkimuksessa aineistona käytetään BBC:n televisiolähetystä kuningatar Elisabet II:n kruunajaisista ja *The Timesin* sanomalehtiä. Televisiolähetyksen pituus on noin kolme tuntia, ja lähetys on mustavalkoinen. Lähetyksessä on selostus, mutta myös kirkon äänet kuuluvat lähetykseen. Lähetysten juontaja, Richard Dimbleby, oli yksi BBC:n johtavista kommentaattoreista, jota käytettiin laajasti erilaisissa tärkeissä tapahtumissa.³⁸ Hänen ammatitaitoaan ja seremonian symboliikan avaamista kiiteltiin myös *The Timesissa* kruunajaisia seuranneena päivänä.³⁹ Kruunajaisseremoniaa ja televisiointia oli suunnittelemassa kruunajaiskomitea, joka teki päätökset esimerkiksi tapahtuman televisioinnista. Komitea otti vastuun tapahtumasta, jotta kuningattaren ei tarvinnut huolehtia mistään eikä toisaalta joutua kritisoi-

³⁵ Kynaston, 2009, 298.

³⁶ Kynaston 2009, 299.

³⁷ Pitkänen 2012, 174–175.

³⁸ Webster 2005, 100.

³⁹ Historic Event in Television, *The Times* 3.6.1953.

duksi.⁴⁰ Komitean johdossa oli perinteisesti Earl Marshal, eli korkea-arvoinen kruununministeri. Kruunajaisten harjoituksissa kuningattaren roolia esitti Earl Marshalin vaimo.⁴¹ Juontaja Dimblebyn lisäksi kiitosta keräsivät kameroiden käyttö ja tapahtuman ohjaaminen, eli esimerkiksi kuvakulmien valinta.⁴² Ennen kruunajaisia käydyt pitkät keskustelut televisioinnista ja sen toteutuksista muun muassa rajoittivat kameroiden määrän viiteen.⁴³

Vuonna 1785 perustettu *The Times* on yksi Ison-Britannian suurilevikkisimmistä sanomalehdistä, minkä takia se valikoitui tutkimuksen alkuperäislähteeksi. Levikki on 1900-luvun keskivaiheilla ollut keskimäärin noin 250 000.⁴⁴ *The Timesin* osalta rajaus tehdään niin, että tutkimuksessa käytetään lehtiä ajalta 1.6.–3.6.1953. Rajaus perustellaan sillä, että päivää ennen kruunajaisia tuleva seremonia on yksi lehden pääaiheista. Seuraavien kahden päivän aikana seremoniaa puretaan lehdissä. Tämän jälkeen ilmestyneissä lehdissä varsinaista kruunajaisseremoniaa ei enää käsitellä, vaan artikkelit liittyvät muihin juhlallisuuksiin. Lisäksi *The Times* julkaisi ensimmäisenä ja kolmantena kesäkuun päivänä lisäliitteet kruunajaisista, jotka ovat osa tutkimusaineistoa. Sanomalehdistä käsitellään tässä tutkimuksessa artikkeleita. Artikkeleiden kirjoittajia ei lehdissä nimetä erikseen. Kuvia ja lukijoiden kirjeitä ei tutkita. Kruunajaiset aiheena näkyvät aikarajauksen sisällä lähes jokaisella sanomalehden sivulla, mutta aineistosta karsitaan pois kaikki, mikä ei liity kruunajaisseremoniaan. Näin ollen lopullinen tutkimusaineistomäärä *The Timesista* on 16 artikkelia.

Tämän tutkimuksen osalta on erityisen hedelmällistä vertailla juuri sanomalehteä ja televisiolähetystä, sillä kruunajaiset näkyivät sanomalehdissä laajasti monena eri päivänä ja tapahtumasta kirjoitettiin monesta eri näkökulmasta. Varsinainen tutkimusaineisto poimitaan koko aineistosta televisiolähetysten osalta niin, että lähetykseen perehdytään ensin kokonaisuudessaan, jotta materiaali on tuttua, kun siihen perehdytään uudelleen. Myöhemmillä katsomiskerroilla lähetyksestä poimitaan asioita, jotka muodostavat tutkimuksen teemat. Alkuperäislähteisiin tutustumista tehdään rinnakkain niin, että kruunajaisviikon sanomalehtiä selataan ja myös niistä poimitaan kruunajaistapahtuman osalta oleellisia asioita, joita voidaan jakaa teemoihin. Teemoja tässä tutkimuksessa ovat seremonian erilaiset traditiot, tekojen ja sanojen symboliikka, regaalien ja vaatteiden rooli sekä värimaailma.

⁴⁰ Clark 2015, 11.

⁴¹ Miëville 1953, 7.

⁴² Historic Event in Television, *The Times* 3.6.1953.

⁴³ Kynaston 2009, 299.; Clark 2015, 13–14.

⁴⁴ A History of the Times Newspaper 2021.

Vaikka tässä tutkimuksessa medialähteiksi on valittu juuri BBC:n televisiolähetys ja *The Timesin* artikkelit kruunajaisviikolta, on muistettava, että vaikka nämä mediat todennäköisesti tavoittivat kansaa laajalti, ne eivät olleet ainoita medialähteitä, joiden kautta kruunajaisia oli mahdollista seurata. Tutkimus ei siis anna täydellistä kuvaa vuonna 1953 kruunajaisia seuraneiden Ison-Britannian kansalaisten kokemuksista, mutta on kuitenkin jossain määrin yleistettävissä. On kuitenkin muistettava, että osa kansalaisista ei ollut ollenkaan kiinnostunut kruunajaisista, ja osa saattoi seurata niitä vain puolittain. Myös tulkinnoissa on saattanut olla eroja.⁴⁵ On epätodennäköistä, että Isosta-Britanniasta löytyi montaa sellaista henkilöä, joka olisi nähnyt, kuullut ja lukenut kaiken kruunajaisiin liittyvän mediavyöryn tai toisaalta välttynyt siltä kokonaan.

Sekä televisiolähetys että sanomalehtiartikkelit kuvaavat kruunajaistapahtumaa juhlanä, johon koko kansa haluaa osallistua. Tämä on osa median luonnetta, jossa mahdollisia ongelmia tai ongelmallisuutta ei huomioida, mikäli niin ei haluta tehdä. Iloiset ihmiset heiluttamassa kame-roille, miljoonat ihmiset televisioidensa ääressä ja kaikki sanomalehtien ostajat eivät kuvaa koko kansaa. On mahdollista, että juhlasta piittaamattomat ovat myös tarkoituksella halunneet välttyä osallistumasta ja ovat poistuneet kaupungista kruunajaisten ajaksi.

Kuningatar Elisabet II:n asema Isossa-Britanniassa oli vahva, vaikka monarkia itsessään ei enää ollutkaan suosiossa. Tämäkin huomioidaan, kun kruunajaisia tarkastellaan, varsinkin kuningattaren kuoltua vastikään (8.9.2022). Tutkimuskirjallisuuden joukosta etsitään ja selvitetään, mikä aineisto käsittelee ilmiötä objektiivisemmin, eikä vaaleanpunaisten muistelusi-lmälasien läpi. Pidetyt kuningattaren kuolema aiheutti luonnollisesti suuren nostalgisen muis-teluaallon, joka voi pahimmillaan piilottaa alleen tutkimuksen kannalta olennaiset asiat, tai toisaalta voi nostaa esille jotain hyödyllistä, joka muuten olisi pysynyt piilossa.

1.3 Ison-Britannian monarkin kruunajaiset ilmiönä

Ison-Britannian hallintomuotona monarkia on yhtä vanhoillinen kuin sen perinteetkin. Yksi tärkeimmistä perinteistä on uuden monarkin virallinen kruunajaistapahtuma, jonka peruskaava on vuosisatoja vanha. Muutoksia ja modernisaatiota on tehty, mutta ne on pyritty tekemään

⁴⁵ Örnebring 2017, 175, 178.

vanhaa kunnioittaen, ja toisaalta mahdollistaen seremonian seuraamisen kansankielellä latinan sijaan.⁴⁶ Kruunajaiset on tapana pitää kunnioittavan ajan päästä edellisen monarkin kuolemasta, sillä kruunajaiset ovat iloinen ja juhlallinen tilaisuus. Tästä syystä myös Elisabet II:n kruunajaiset pidettiin vasta yli vuosi hänen kuningattareksi tulonsa jälkeen (6.2.1952). Elisabet II:n kuoltua hänen poikansa Charles III saa viralliset kruunajaiset vasta 6.5.2023, yli puoli vuotta kuninkaaksi nousemisensa jälkeen.

Kruunajaisten ollessa iloinen tapahtuma, se on suunnattu sellaisena myös kansalle. Kansan osuus on kuitenkin vuosisatojen varrella muuttunut. Aluksi kansa on otettu mukaan varsinaiseen kruunajaispäivään kulkueen muodossa. Tavallisella kansalla oli mahdollisuus nähdä kruunajaisiin matkalla ollut monarkki ja osallistua juhlimiseen. Kansa on kuitenkin jätetty ulos ja pimentoon varsinaisesta kruunaamisesta. Itse kruunajaistilanteesta Westminster Abbeyn kirkosta⁴⁷ ensimmäinen valokuva on vuodelta 1911 Yrjö V:n kruunajaisista. Ennen tätä tilaisuutta tapahtumasta tehtiin piirroksia.⁴⁸ Ensimmäinen radiolähetys on Yrjö VI:n kruunajaisista vuodelta 1937. Samoista kruunajaisista on myös lyhyttä videokuvaa, jota esitettiin kansalle myöhemmin.⁴⁹

Elisabet II kruunajaisten televisioiminen suorana lähetyksenä ei alkuun herättänyt kaikissa innostusta, sillä seremonia koettiin liian pyhäksi ollakseen kaikkien silmille. Vastustajiin kuului esimerkiksi pääministeri Winston Churchill.⁵⁰ Lisäksi kuningatar ei olisi haluttu altistaa liialliselle ahdistukselle ja arvostelulle näyttämällä häntä tavallisena ihmisenä, naisena, joka esimerkiksi koskettaa ohimennen kasvojaan.⁵¹

Kruunajaiset, vaikka kuuluvatkin tärkeänä osana uuden monarkin alkutaipaleeseen, eivät muuta hallitsijan asemaa, vaan lähinnä juhlistavat uutta hallitsijaa. Vallanvaihdos tapahtuu välittömästi edellisen hallitsijan ollessa estynyt joko esimerkiksi kruunusta luopumisen tai kuoleman takia. Juhlimisen lisäksi kruunajaisten pääasiallinen tarkoitus on hallitsijanvalan vannominen ja formaali vallan vastaanottaminen.⁵² Vanhoillisten tapojen mukaisesti on pitkään huolehdittu siitä, että varsinainen Westminster Abbeyn kirkossa tapahtuva kruunaami-

⁴⁶ Gosling 2013, 5, 10.

⁴⁷ Joissakin poikkeustapauksissa kruunajaiset on järjestetty historian saatossa muualla.

⁴⁸ Strong 2005, 133–135, 401, 415.

⁴⁹ Rose 1992, 12.

⁵⁰ Clark 2015, 11–12.

⁵¹ Clark 2015, 9.

⁵² Richards 2004, 69.

nen on rauhoitettu keskittymään perinteisiin, eikä kuulu kansan silmille. Yksi näistä perinteistä liittyy vahvasti uskontoon ja monarkin symbolien – regaalien⁵³ – vastaanottamiseen.⁵⁴

Koska kruunajaisseremonia järjestetään kirkossa, paikalla on lukuisia Englannin Anglikaanisen kirkon edustajia ja seremoniaa johtaa Canterburyn arkkipiispa, joka on kirkon korkeimmassa asemassa. Kruunajaiset jakautuvat useaan eri osaan, ja seremonia seuraa osittain jumalanpalveluksen kaavaa. Seremonia on täynnä symboliikkaa, joka on rakentunut vuosisatojen aikana. Seremonian ympärille on rakennettu valtava määrä erilaisia tapoja juhlistaa uutta hallitsijaa. Kuningas Charles III kruunajaisten lähestyessä on esimerkiksi julkaistu postimerkkejä ja virallinen tunnus kruunajaisille.⁵⁵

⁵³ Ison-Britannian monarkin regaaleihin lukeutuvat esimerkiksi sormus, kruunuja, valtiokita ja miekkoja.

⁵⁴ Richards 2004, 69.

⁵⁵ theroyalfamily (nimim.) 8.2.2023, Instagram-julkaisu.; theroyalfamily (nimim.) 11.2.2023, Instagram-julkaisu.

2 Media ohjaa kansalaisia

On selvää, että hallitsijan kruunaaminen ja kruunajaiset ovat keskeinen osa monarkiaa. Vuonna 1953 Ison-Britannian kansalaisille oli kuitenkin ensimmäistä kertaa selviämässä, mitä kruunajaisissa todella tapahtuu Westminster Abbeyn suljettujen ovien takana. Ensimmäistä kertaa suorana televisiolähetyksenä nähdyt kruunajaiset tarjosivat ihmisille kurkistusikkunan pitkiin perinteisiin, joita osaltaan valotettiin myös *The Timesin* lehtiartikkeleissa. Tässä luvussa tutkitaan sitä, luotettiinko ihmisten omaan tarkasteluun, vai ohjasiko media heitä uuteen tilanteeseen tutustumisessa. Tulkinnessa huomioidaan se, mitä sanotaan ja toisaalta myös se, mitä ei sanota.

Kruunajaiset olivat luonnollisesti viikon polttavin puheenaihe, ja *The Times* julkaisikin päivää ennen kruunajaisia (1.6.1953) ennakkoon artikkelin, joka kertoi tarkasti seremonian kulusta. Kruunajaisten suuri palstamäärä ja maininta lähes jokaisella sanomalehden sivulla jatkui vielä kruunajaispäivän ja sitä seuranneen päivän ajan. Artikkeleita kirjoitettiin niin paikalle saapuneista turisteista⁵⁶ kuin arvonimien jakamisesta⁵⁷ uusille ihmisille. Näistä ensimmäinen on osa juhlatunnelmaa, toinen osa pitkiä perinteitä, joita kruunajaisiin liittyy seremonian ulkopuolella. Varsinaisen seremonian perinteet olivat kuitenkin myös vahvasti esillä *The Timesin* artikkeleissa, ja niitä nähtiin tietenkin myös BBC:n televisiolähetyksessä.

2.1 Tutut ja tuntemattomat traditiot

Westminster Abbey toimi ja toimii edelleen Ison-Britannian monarkkien elämän tärkeimpien tapahtumien näyttämönä. On kyseessä sitten kruunajaiset, häät tai hautajaiset, kyseinen kirkko ja uskonto ovat vahvasti mukana. Kruunajaisseremonian uskonnollisuutta ja perinteitä korostettiin myös *The Timesin* artikkeleissa ennen ja jälkeen kruunajaisten.⁵⁸ Tapahtuman uskonnollinen pohja ei kuitenkaan voinut jäädä keneltäkään huomaamatta. Toisaalta uskonnollisuus seremoniassa on voinut osalle kruunajaisia seuranneista Ison-Britannian kansalaisista luoda tilanteeseen tuttuuden tunnetta, sillä osa seremoniasta hyödyntää jumalanpalveluksen kaavaa. Kruunajaisseremonia käsitellään kohta kohdalta etenemisjärjestyksessä niin ensimmäisen kuin kolmannen päivän lehdissäkin. Ensimmäisen päivän kohdalla kyseessä on lehden lisäliite,

⁵⁶ Great Throng in London, *The Times* 1.6.1953.

⁵⁷ Honours List Recognition of Coronation Work, *The Times* 1.6.1953.; First Lord Mayor of Coventry, *The Times* 1.6.1953.; Commonwealth Honours, *The Times* 1.6.1953.; The Queens New Appointments, *The Times* 1.6.1953.

⁵⁸ National Unity in Queenship, *The Times* 1.6.1953.; Church and Nation, *The Times* 2.6.1953.; Ceremony Seen Far and Wide, *The Times* 3.6.1953.

kolmantena päivänä seremonian etenemistä on kuvattu sekä normaalin päivälehdessä että lisäliitteen sivuilla. Kolmannen päivän tekstit ovat pääpiirteittäin samat varsinaisen lehden ja lisäliitteen osalta, mutta joitakin pieniä eroavaisuuksia artikkeleiden välillä on.

Kruunajaisseremonian televisiojuontajuontaja, Richard Dimbleby, kertoo BBC:n lähetyksessä samoista asioista kuin sanomalehtiartikkelit, mutta kumpikaan ei pysty yksin täydellisesti kuvaamaan kaikkea, mitä kruunajaisissa tapahtuu sekä kameran edessä että kulisseissa. Osittain tapahtumakuvaus limittyy sanomalehden ja televisiolähetyksen välillä, toisen kertoessa enemmän joistakin asioista kuin toinen. Televisiolähetyksen etuna on, että kuva itsessään kertoo myös jatkuvasti omaa tarinaansa selostuksen rinnalla. Yksittäiset kuvat sanomalehdessä eivät pysty täysin vastaamaan tähän haasteeseen.

Seremonia alkaa kirkossa kulkueella. Ennen ja jälkeen kirkon järjestettiin omat kulkueensa, jotta mahdollisimman monella oli mahdollisuus nähdä hallitsijapari kruunajaispäivänä. Ennen kirkkokulkueen liikkeelle lähtemistä televisioselostaja kuvailee näkemäänsä ja mainitsee myös, että alttarin takana sijaitsee pyhän Edwardin kappeli, jonne kuningatar menee.⁵⁹ Selostus ei kuitenkaan tässä vaiheessa tilaisuutta tarjoa tarkempaa tietoa, milloin ja miksi kappeliin mennään, ja tapahtuma sijoittuikin vasta aivan seremonian loppuun. Myös istumapaikkoihin ja niiden sääntöihin viitataan rivien välistä toteamalla, että päärit⁶⁰ istuvat sukupuolitettusti eri puolilla niin sanottua alttarinäyttämöä.⁶¹

Perinteikkäässä kulkueessa esiintyy arvovaltaisia kirkon jäseniä, korkeiden arvonimien haltijoita, Kansainyhteisön edustajia ja kuningashuoneen edustajia. Kulkueen jokainen osallistuja on nimetty ensimmäisen päivän sanomalehdessä, samoin kulkuejärjestykseen on lisätty regaalit ja niiden kantajat. Kuten *The Times*, myös BBC:n televisiolähetys nimeää joitakin kulkueen jäseniä, mutta sanomalehdestä poiketen nimettömiksi jäävät useat arvoasteikossa alempana olevat henkilöt, kuten tavalliset kirkonmiehet.⁶² Televisiolähetys keskittyy enemmän siihen, mikä kulkueen henkilöiden rooli ja arvonimi on, ja toisaalta myös osin siihen, miten he ovat pukeutuneet. Tällä tavoin sanomalehti ja televisio yhdessä ohjaavat ihmisiä tunnistamaan

⁵⁹ BBC TV, YouTube [2:30–2:45].

⁶⁰ Ison-Britannian ylhäisaateliset, esimerkiksi herttuat, jaarlit ja paronit. Miehistä käytetään nimitystä pääri (peer) ja naisista pääritär (peeress).

⁶¹ Kruunajaisissa Westminster Abbeyn kirkon alttaria ja sen edustaa nimitetään näyttämöksi. Selvyiden vuoksi tässä tutkimuksessa käytetään nimitystä alttarinäyttämö. Splendour and Simplicity, *The Times* 3.6.1953. (Ks. Kuva 1.); BBC TV, YouTube [5:25–6:00].

⁶² BBC TV, YouTube [10:30–27:00].

henkilöt ja asettamaan heitä eräänlaiseen tärkeysjärjestykseen valtion hallinnossa ja sosiaalisen statuksen osalta. Oma paikkansa kulkueessa on Kansainyhteisöllä muun muassa pääministerien osalta, kun valtioiden pääministerit saapuvat kirkkoon Ison-Britannian pääministerin, Winston Churchillin edellä.⁶³

Koko muukin seremonia on ennakkoon avattu *The Times*issa kattavasti artikkelissa, joka on kirjoitettu Ison-Britannian kruunun luvalla virallisesta seremoniakäsikirjoituksesta.⁶⁴ Ei siis ole mahdotonta ajatella, että televisiolähetyksen ääreen kokoontuneet ihmiset seurasivat kruunajaisia sanomalehden avulla. Pieniä muutoksia seremoniassa kuitenkin nähtiin, ja ennakkoon painettu artikkelikin tarjosi joihinkin kohtiin vain erilaisia vaihtoehtoja siitä, miten jokin osa seremoniasta voidaan toteuttaa. Kruunajaisia seuranneena päivänä (3.6.1953) seremoniaa avattiin artikkeleissa sellaisena kuin se oli televisiossa nähty.

Kuningattaren astuessa kirkon puolelle kulkueen lopulla musiikki nousee, ja lähetyksessä seurataan ilman selostusta, miten Elisabet viitankantajineen ja saattajineen⁶⁵ astelee rauhallisessa tahdissa alttarinäyttämölle ja kiertää keskelle asetetun valtaistuimen. Kuningatar ohjataan alttarinäyttämön sivulle, missä hän polvistuu avoimen kirjan ääreen niin sanotun Säätytuolin⁶⁶ eteen. Kirjaa ei nimetä, mutta kontekstista voidaan arvella sen olevan Raamattu. Televisiolähetyksessä ei mainita miksi kuningatar polvistuu, mutta kuvasta voi päätellä, että kuningatar rukoilee, ja *The Times* vahvistaa tämän.⁶⁷ Toisin kuin sanomalehtiartikkelit, televisiolähetys keskittyy lähinnä siihen, miten regaalit saadaan järjesteltyä esille alttarille. Regaalit ojenneetaan ensin arkkipiispalle, jonka käsistä ne kulkeutuvat Dean of Westminsterille⁶⁸, joka asettelee ne alttarille.⁶⁹ BBC:n televisiolähetyksessä ei kerrota mikä merkitys regaalien asettelulla alttarille on, mutta *The Times* kertoo 3.6. julkaistussa sanomalehdessä tämän tarkoittavan sitä, että hetkellisesti kaikki imperiumin valta on kirkon hallussa.⁷⁰ Tämä luonnollisesti juontaa juurensa aikaan, jolloin kirkko ja valtiovalta olivat hyvin tiukasti kiinni toisissaan.

⁶³ BBC TV, YouTube [20:20–20:55].

⁶⁴ The Ceremonial in Westminster, *The Times* 1.6.1953.

⁶⁵ Koko seremonian ajan Elisabetilla on kummallakin puolellaan avustava piispa.

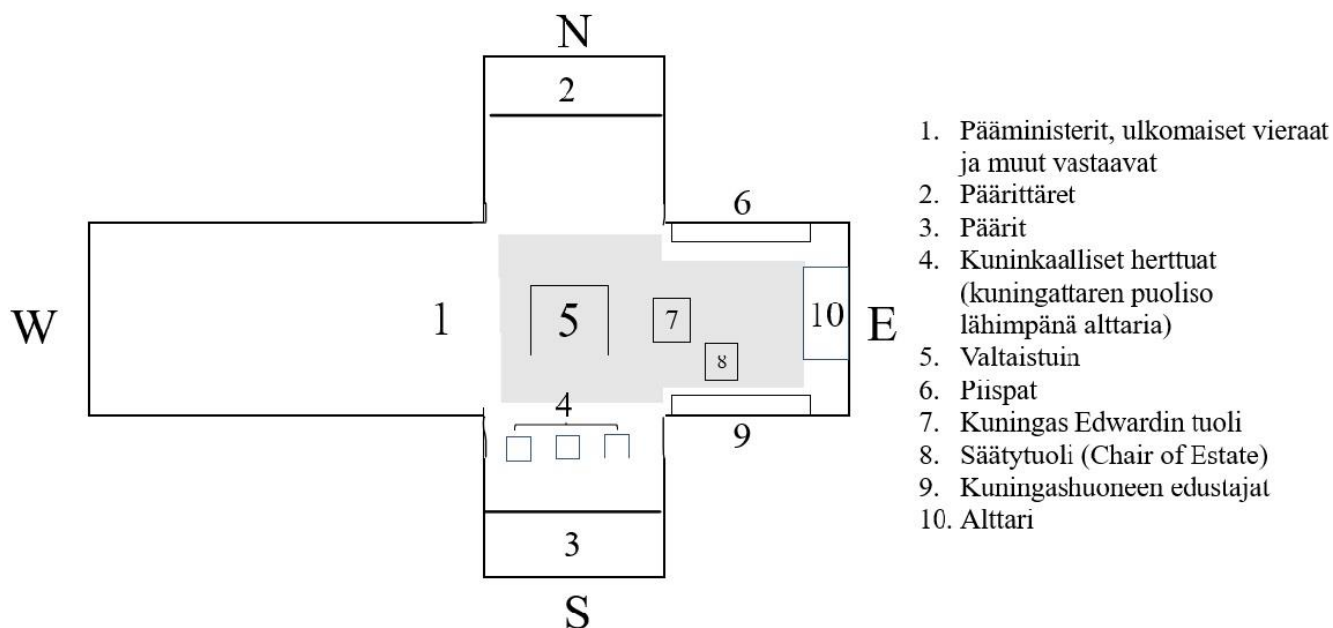
⁶⁶ Chair of Estate. (Ks. Kuva 1.)

⁶⁷ The Coronation Service, *The Times* 1.6.1953.

⁶⁸ Arvonimelle ei ole vakiintunutta suomennosta. Dean of Westminster on Westminsterin kirkon ylin johtaja. Ison-Britannian muilla suurilla kirkoilla on oma vastaava henkilönsä.

⁶⁹ BBC TV, YouTube [28:30–30:40].

⁷⁰ Symbolic Ceremony in the Abbey, *The Times* 3.6.1953.

Kuva 1 Pohjapiirustus⁷¹ Westminster Abbeystä kruunajaisissa. Harmaalla pohjalla oleva alue on alttarinäyttämö.

Kuningattaren rukouksen ja regaalien alttarille asettelun jälkeen kirkossa paikalla olevat tervehtivät kuningatar arkkipiispan johdolla, ja osoittavat kuningattarelle kunnioituksensa. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että arkkipiispa esittelee kuningattaren ja kysyy, tunnustaa-ko kirkkoon kerääntynyt väki kuningattaren hallitsijakseen. Kirkkoväki vastaa yhteen ääneen ”God Save Queen Elizabeth” ja kuningatar niiaa. Esittely tehdään vuorotellen jokaiseen eri ilmansuuntaan. Tunnustuksen kunniaksi soitetaan trumpetteja. Sekä *The Times*⁷² että BBC:n televisiolähetys⁷³ avaavat tilanteen varsin kiitettävästi, vaikkakaan ei ole selvää, onko suuri merkitys sillä, aloitetaanko neljään suuntaan tervehtiminen juuri idän suunnasta ja siitä etelään edeten. (Ks. Kuva 1.) Televisiolähetys tarkentaa jokaisen ilmansuunnan kohdalla, keitä kohti milloinkin katsotaan, mistä voisi olla mahdollista tulkita, että järjestyksellä on merkitystä. Myös istumajärjestys kirkossa tukee tätä, sillä tämä muodostaisi eräänlaisen arvojärjestyksen. Toisaalta sosiologit Shils ja Young toteavat, että kuningatar Elisabet II:n kruunajaisissa tällä tunnustuksella ei ole enää samaa painoarvoa kuin aiemmin, sillä kirkkoon kerääntynyt

⁷¹ Pohjapiirustuksen piirtämisen apuna on käytetty *The Times*issa julkaistua pohjapiirustusta artikkelissa The Coronation Service 1.6.1953.

⁷² The Coronation Service, *The Times* 1.6.1953.; Symbolic Ceremony in the Abbey, *The Times* 3.6.1953.

⁷³ BBC TV, YouTube [32:00–36:00].

väki ei enää ole yhtä voimakkaasti kiinni vallassa, vaan suurempi merkitys on koko kansan hyväksynnällä.⁷⁴

Tervehdyksen jälkeen kuningatar vannoo valan, jossa lupaa huolehtia kansastaan, olla oikeudenmukainen ja pitää yllä Ison-Britannian uskonnollista kulttuuria. Arkkipiispa esittää kuningattarelle kysymyksiä, joihin kuningatar vastaa tekevänsä, kuten häneltä on pyydetty. Kysymykset kuuluvat televisiolähetyksessä selkeästi, minkä lisäksi ne on painettu *The Timesin* artikkeliin päivää ennen kruunajaisia.⁷⁵ Kruunajaisten jälkeisen päivän lehdessä valan vannominen mainitaan yhtenä tärkeänä osana kruunajaisia, mutta valan sisältöön ei enää palata yhtä tarkasti.⁷⁶ Kruunajaislähetysten katsojille ja niille, jotka ovat saattaneet lukea valaan liittyvät kysymykset lehdestä, valan merkitys on hyvin selkeä. Nekin, jotka lukevat valan vannomisesta jälkikäteen, saavat todennäköisesti kuitenkin verrattain hyvän käsityksen valan sisällöstä ja tarkoituksesta. Valan vannomisen jälkeen kuningattarelle ojennetaan Raamattu, jonka yllä hän valansa vannoi.⁷⁷

Varsinainen jumalanpalvelusosuus alkaa musiikilla, rukoilemisella, Raamatun lukemisella ja kuningattaren voitellulla tehtävänsä. Hallitsijan voitelu on kaikkein pyhin tilanne kruunajaisseremoniassa, ja tästä syystä se tapahtuu piilossa. BBC:n Richard Dimbleby mainitsee jo kulkeuden aikana miehet, jotka tulevat kannattelemaan katosta kuningattaren yläpuolella.⁷⁸ Nyt selviää, miksi. Voitelu tapahtuu Kuningas Edwardin tuolissa, ja sen ajaksi kuningatar siis peitetään siirrettävällä, kankaisella katoksella. Katoksen käyttäminen on kuulunut osaksi perinnettä jo aiemmin, eikä televisiolähetyksellä ollut vaikutusta asiaan.⁷⁹ Näin ollen voitelu tilanteena tapahtuu jokseenkin piilossa myös kirkossa olevilta henkilöiltä. Televisiolähetyksessä kamera kuvaa alttaria, vaikkakin juontaja kuvailee tapahtumia hieman ja arkkipiispan ääni kuuluu lähetukseen.⁸⁰ Tarkemman tapahtumakuvauksen saa sanomalehdestä, jossa kerrotaan, että voitellussa kuningattaren kämmeniin, rintakehään ja otsaan piirretään risti käyttäen pyhää öljyä.⁸¹

⁷⁴ Shils & Young 1953, 68.

⁷⁵ BBC TV, YouTube [37:45–39:40].; The Coronation Service, The Times 1.6.1953.

⁷⁶ Symbolic Ceremony in the Abbey, The Times 3.6.1953.; The Queen Takes Possession of Her Kingdom, The Times 3.6.1953.

⁷⁷ BBC TV, YouTube [40:50–44:10].

⁷⁸ BBC TV, YouTube [19:45–19:55].

⁷⁹ BBC TV, YouTube [1:12:00–1:12:15].

⁸⁰ BBC TV, YouTube [1:12:15–1:15:30].

⁸¹ The Coronation Service, The Times 1.6.1953.

Voitelun jälkeen kuningatar on valmis ottamaan vastaan hallitsijan symbolit eli regaalit, ja seremonian osana tämä on monipolvinen ja sisältää useita traditioita täynnä symboliikkaa. Tätä symboliikkaa ja regaaleja käsitellään seuraavissa alaluvuissa. Regaalien vastaanottaminen huipentuu kruunaamiseen, kun seremonialähetystä on kulunut hieman yli puolitoista tuntia – eli noin puolet lähetysajasta. Ison-Britannian pääreillä on omat kruununsa⁸², joita käytetään vain kruunajaisissa. Kuningattaren saatua kruunun päähänsä, myös päärit pukevat omat kruununsa, joilla oli kulkueessa omat kantajat. Kumpikaan, BBC:n televisiolähetys tai *The Timesin* artikkelit eivät selvennä mistä syystä päärit pukevat kruununsa vasta kuningattaren jälkeen, mutta kyse on todennäköisesti kunnioituksen osoittamisesta. Välittömästi Elisabet II:n saatua kruunu päähänsä, kirkossa kajahtaa kolme kertaa ”God Save the Queen” ja trumpetit soivat juhlallisen hetken merkiksi. Tässä kohdin BBC:n lähetys kuvaa Cornwallin herttuaa, eli kuningattaren vanhinta lasta Charlesia⁸³, joka on tuotu kirkkoon katsomaan osa seremoniasta. *The Times* antaa tarkan kuvauksen siitä, milloin Charles tuodaan paikalle ja milloin hänet viedään pois.⁸⁴ Nuoren kruununperillisen näyttämisellä saatetaan pyrkiä korostamaan esimerkiksi vallan periytymistä.

Kruunaamisen jälkeen seremonia on jo selvästi ylittänyt puolivälin sekä ajallisesti että siinä, mitä vaiheita seremoniassa on. Kuitenkin, kuten koko seremonia tähän mennessä, loputkin suoritetaan rauhallisen ylväästi, joten kuningattaren asetuttua valtaistuimelleen kaikessa loistossaan, kuningattarelle osoitetaan kunnioitusta ja uskollisuutta alenevassa arvoasteikossa. Tällä tarkoitetaan siis sitä, että ensimmäisenä Canterburyn piispan johdolla kaikki piispat polvistuvat ja vannovat valan. Piispojen jälkeen vuoroon tulee kuningattaren puoliso, eli Edinburghin herttua, ja muut kuninkaalliset herttuat. Tämän jälkeen loput herttuat polvistuvat vanhimman herttuan johdolla, samoin markiisit ja niin edelleen.⁸⁵ Kunnianosoituksen jälkeen kuullaan taas juhlallista musiikkia, ja *The Times* kuvailee tilannetta hetkellisesti täydelliseksi kuvaksi. Kuningatar keskellä hallitsijan symboleissaan, ympärillään ne, jotka osallistuivat kulkueessa regaalien kantamiseen.⁸⁶ Mikäli seremoniaa ei olisi itse nähnyt, on uskottava, että

⁸² Toisinaan voidaan myös käyttää nimitystä ruunu.

⁸³ Charles oli kruunajaisten aikaan neljävuotias.

⁸⁴ BBC TV, YouTube [1:32:10–1:32:20].; Symbolic Ceremony in the Abbey, *The Times* 3.6.1953.; *The Queen Takes Possession of Her Kingdom*, *The Times* 3.6.1953.

⁸⁵ BBC TV, YouTube [1:40:30–1:50:20].; Symbolic Ceremony in the Abbey, *The Times* 3.6.1953.; *The Queen Takes Possession of Her Kingdom*, *The Times* 3.6.1953.

⁸⁶ Symbolic Ceremony in the Abbey, *The Times* 3.6.1953.; *The Queen Takes Possession of Her Kingdom*, *The Times* 3.6.1953.

sanomalehdessä on tehty niin hyvää työtä, että tekstin muodossakin tilanteesta muodostuu juhlava kuva, sillä sanomalehtiartikkeleiden kieli on yleisesti ottaen hyvin kuvailevaa.

Jumalanpalveluksen viimeisenä osana on ehtoollinen ja siihen liittyvät muut uskonnolliset seremoniat, kuten siunaaminen. Ehtoollisen äänet kuuluvat osittain televisiolähetyksessä, mutta sitä ei esitetä katsojille kokonaisuudessaan. Se, että ehtoollisen näkyvyys televisiossa on rajoitettu, on jälleen hyvin perusteltavissa tilanteen pyhyydellä uskonnollisesta näkökulmasta. Ennen jumalanpalveluksen loppua televisiokuvissa nähtiin siis usean minuutin ajan Westminster Abbeyn versiota teoksesta Viimeinen ehtoollinen, kun arkkipiispa lukee rukouksen, joka kuuluu vain kirkossa paikalla olevalle väelle. Tämän televisiolähetysten hiljaisen hetken lopulla hallitsijapari vastaanottaa ehtoollisen kameroiden sitä näyttämättä. Ennen hiljaisuuteen vaipumista BBC:n televisiolähetysten juontaja Dimpleby kehottaa kaikkia rukoilemaan kuningattaren puolesta.⁸⁷ *The Times* ei osaltaan täydennä ehtoollisen aikaisia tapahtumia, mikä on sekin ymmärrettävää samasta syystä kuin televisiolähetysten rajoittaminen, eli kunnioituksesta uskonnollista seremoniaa ja kuningatararta kohtaan.

Kirkosta poistuvan kulkueen muodostaminen on oma prosessinsa, joka käynnistyy sillä, että kuningatar menee alttarin takana sijaitsevaan Pyhän Edwardin kappeliin, kuten BBC:n televisiolähetysten selostaja totesi jo kirkkoon saapuvan kulkueen aikana. Lyhyessä ajassa tapahtuu paljon. Kappelissa kuningattaren kanssa ovat kulkueen ”tärkeimmät” henkilöt, eli esimerkiksi arkkipiispa ja kuningattaren laahuksen kantajat, sekä ne, jotka kantoivat sisään kävellessään regaaleja. Kappelissa kuningattaren yllä olevat regaalit vaihtuvat – varsinaista syytä tähän ei kerrota – ja kappelin ulkopuolella muut kulkueeseen osallistuvat järjestäytyvät odottamaan vuoroaan.⁸⁸ Kappelin tapahtumia ei näytetä televisiokuvissa, sillä kamerat seuraavat vain alttarinäyttämön aluetta. Kansallishymnin saattelemana kuningatar ja muu kulkue poistuvat kirkosta kohti seuraavia juhlallisuuksia. Muutoksena aiempaan on vain kuningattaren virallistettu status kansansa hallitsijana.

2.2 Symboliikka sanoissa ja teoissa

Kruunajaisilla on ennen kaikkea symbolinen merkitys. Seremoniassa hallitsija saa vallan itselleen myös kirkon silmissä, vaikka onkin toiminut hallitsijana jo edellisen hallitsijan poistuttua

⁸⁷ BBC TV, YouTube [2:14:00–2:19:40].

⁸⁸ BBC TV, YouTube [2:32:10–2:39:00].; The Coronation Service, *The Times* 1.6.1953.; Symbolic Ceremony in the Abbey, *The Times* 3.6.1953.; The Queen Takes Possession of Her Kingdom, *The Times* 3.6.1953.

vallasta. Toisaalta kruunajaisissa juhlistetaan uutta hallitsijaa. Sosiologit Edward Shils ja Michael Young tiivistävät kruunajaisseremonian tarkoituksiksi vahvistaa monarkian asemaa ja moraalikäsitteitä yhteiskunnan normaalista toiminnasta. He tarkoittavat tällä sitä, että yhteiskunnan perusluonteen ja toimintatapojen ei sallita muuttuvan, vaan tarkoituksellisesti palataan vanhaan malliin, jossa monarkki on kaiken ja kaikkien yläpuolella, alamaisten ollessa kasvotonta, uskollista massaa.⁸⁹ Eli koska monarkian asema on heikentynyt esimerkiksi muuttaman sadan vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna, suuri ja näyttävä kruunajaisseremonia voisi mahdollisesti auttaa palauttamaan osaa siitä loistosta ja kunniaista, joka monarkialla on ollut. Tämä sama ajattelutapa pätee niin vuoden 1953 kruunajaisten kohdalla kuin nyt tulevien Charles III kruunajaisten osalta (6.5.2023).

Yleisesti ottaen seremonian sävy on kunnioittava ja arvokas, kuten voi olettaa. Omaa kunnioitustaan kuningatar kohtaan osoittaa BBC:n televisiolähetysten selostaja, joka tärkeinä hetkinä hiljenee itse, ja antaa kirkon äänten kuulua lähetyksessä pääosassa.⁹⁰ Tarvittaessa seremonian symboliikka avataan sekä televisiolähetyksessä että *The Timesin* artikkeleissa. Pääosin alkuperäislähteet puhuvat samoista symbolisista tarkoituksista mitä sanoilla, teoilla ja esineillä on, mutta hetkittäin toinen lähteistä valottaa tilannetta tarkemmin. On myös hetkiä, jolloin kumpikaan alkuperäislähteistä ei koe tarpeelliseksi täsmentää mitä asioilla tarkoitetaan, mutta se voi johtua siitä, että syvempää tarkoitusta ei ole, tai todennäköisemmin siitä, että esimerkiksi jumalanpalvelusseremonian merkitysten uskotaan olevan kansalaisille niin selkeitä, ettei niitä tarvitse selittää.

Ensimmäiset selkeät symboliset viitteet seremoniassa nähdään, kun kuningatar on vannonut hallitsijanvalan ja hänelle ojennetaan Raamattu. Seremoniassa todetaan, että kuningattaren allekirjoittama vala on ”ainut kirjallinen sopimus hänen [kuningattaren] ja hänen alamaistensa välillä”.⁹¹ Tämä kertoo selkeästi monarkian vahvasta asemasta historiassa ja toisaalta roolin periytyvyydestä. Oma osuutensa on myös hallitsijan vastuussa huolehtia kansastaan. Raamattu puolestaan on sama, jota on käytetty kruunajaisissa jo noin kahdensadan vuoden ajan.⁹² Ensimmäistä kertaa koko kruunajaisseremonian historiassa Raamatun antaminen hallitsijalle tapahtuu kuitenkin jo näin aikaisessa vaiheessa seremoniaa. Muutos on haluttu tehdä, jotta

⁸⁹ Shils & Young 1953, 67–68.

⁹⁰ Clark 2015, 6.

⁹¹ BBC TV, YouTube [41:20–41:45].

⁹² theroyalfamily (nimim.) 13.3.2023, Instagram-julkaisu.

Skotlannin kirkon moderaattori pystyy osallistumaan tilanteeseen.⁹³ Merkitys- ja ajoitusero on siis siinä, että Elisabet II:n kruunajaisissa tämä tapahtuu ennen jumalanpalvelusosuuden alkamista, jolloin Anglikaanisesta kirkosta erillään oleva Skotlannin kirkko voi ottaa osaa. Molemmat tutkimuksessa käytetyt alkuperäislähteet huomioivat, että tilanne poikkeaa aiemmista kruunajaisista, *The Timesin* korostaessa eroa hieman televisiolähetystä enemmän.⁹⁴

Raamatulla ja sen ojentamisella on muukin merkitys kuin esineen ikä ja perinne. Merkitys on luonnollisesti uskonnollinen, mutta siihen liittyy myös muita hallitsijalta toivottuja asioita. Kuten sekä BBC:n televisiolähetys että *The Times* kertovat, Raamattua ojennettaessa lausutaan toiveet siitä, että kuningatar seuraa lakia ja Jumalan sanaa. Lisäksi todetaan, että ”tässä on viisaus, tämä on kuninkaallinen laki”.⁹⁵ Osaltaan tämä korostaa tapahtuman uskonnollisuutta, mutta myös hallitsijan tehtävää olla ylimpänä johtajana kansalaisille. Toisaalta hallitsijan asema on vuosisatojen aikana muuttunut, eikä Elisabet II:lla enää ollut samaa valtaa tuomita tai valvoa lakia kuin edeltäjillään.

Kaikkein pyhin ja tärkein osuus kruunajaisseremoniasta, eli voitelu, pitää sisällään monia perinteitä ja symboliikkaa. Voiteluun valmistautuminen alkaa rukouksella – kuningattarelle pyydetään viisautta ja taitoa hallita⁹⁶ – ja jatkuu kappaleella ”Zadok the Priest”, joka on kirjoitettu Raamatun tarinasta, jossa kuningas Salomon kruunataan. Kappale on kuultu Ison-Britannian monarkin kruunajaisissa jossain muodossa vähintään 1300-luvulta lähtien.⁹⁷ Kumpikaan tämän tutkimuksen alkuperäislähteistä ei perehdy kappaleeseen erityisen syvällisesti. Musiikin aikana kuningatar valmistautuu ottamaan vastaan voitelon, mikä tarkoittaa siis sitä, että häneltä riisutaan kaikki ulkoinen rikkaus ja kaunistus, eli korut ja viitta, ja hänelle puetaan yksinkertainen valkoinen kaapu.⁹⁸ Tämä tarkoittaa nöyryymistä ja heiveröisenä ihmisenä esiintymistä Jumalan edessä.⁹⁹ On mahdollista, että nöyryyden käsite tässä tilanteessa selkenee joillekin katsojille ja lukijoille, mutta asiaa ei varsinaisesti korosteta, vaan *The Times* mainitsee ohimennen, että hetkellisesti kuningatar ei ole muuta kuin taivaallisen armon vas-

⁹³ BBC TV, YouTube [42:20–42:30].; The Coronation Service, *The Times* 1.6.1953.; Symbolic Ceremony in the Abbey, *The Times* 3.6.1953.; The Queen Takes Possession of Her Kingdom, *The Times* 3.6.1953.

⁹⁴ BBC TV, YouTube [42:20–42:30].; Symbolic Ceremony in the Abbey, *The Times* 3.6.1953.; The Queen Takes Possession of Her Kingdom, *The Times* 3.6.1953.

⁹⁵ BBC TV, YouTube [43:30–44:00].; The Coronation Service, *The Times* 1.6.1953.

⁹⁶ BBC TV, YouTube [1:05:30–1:06:00].; Symbolic Ceremony in the Abbey, *The Times* 3.6.1953.; The Queen Takes Possession of Her Kingdom, *The Times* 3.6.1953.

⁹⁷ Range 2012, 5.

⁹⁸ BBC TV, YouTube [1:06:30–1:06:50].

⁹⁹ Shils & Young 1953, 69.

taanottaja. Tärkeämpänä pidetään huomiota siitä, että ilman voittoa ja Jumalan hyväksyntää virallista kruunaamista ei voi tapahtua.¹⁰⁰

Vaikka itse voittoa ei katsojille perinteen mukaan näytetty, tilanteen perusperiaate ja siihen liittyvät tärkeät sanat ovat kuitenkin tiedossa ja kuuluvat myös televisiolähetyksessä. Pyhällä öljyllä kämmeniin, rintakehään ja otsaan tehdyt ristin merkit luetellaan, ja arkkipiispa pyytää jälleen kuningattarelle siunausta ja julistaa Elisabet II:n kuningattareksi myös Jumalan silmissä. Voittoa jälkeen kuningatar valmistellaan regaalien vastaan ottamiseen. Häneltä riisutaan yksinkertainen valkoinen kaapu, ja se korvataan pellavaisella mekolla, jonka päälle puetaan kultainen ”Supertunica”, eli pitkä takki, joka peittää alleen pellavamekon.¹⁰¹ Vaikka puhutaan mekosta, vaate ei ole sukupuolitettu, vaan sitä ovat käyttäneet myös kuninkaat.¹⁰²

Mediatutkija Clark korostaa, että Elisabet II haluttiin kruunajaisissa esittää ennen kaikkea naisena ja äitinä koko kansakunnalle. Tämä näkyi erityisesti ennen kirkon kruunajaisseremoniaa tapahtuneessa kulkueessa, jossa kuningatar kuvattiin tervehtimässä kansalaisia, varsinkin lapsia.¹⁰³ Toisaalta naiseus liitetään usein perheeseen, ja sosiologit Shils ja Young puolestaan toteavat, että kruunajaisilla saattoi olla myös perheitä ja yhteiskuntaa yhdistävä merkitys, kun suuri tapahtuma haluttiin jakaa muiden kanssa.¹⁰⁴ Viittauksia kuningattaren sukupuoleen on monin kohdin kruunajaisseremoniassa, mutta osa toimintatavoista on perinteitä, joita ei ole muutettu vain Elisabetin sukupuolen korostamiseksi. Lähinnä sukupuoli nousee esiin siinä, miten kuningattaren ulkomuotoa tai liikkumista kuvataan. Sekä BBC:n televisiolähetysten selostaja että *The Timesin* artikkelit kuvaavat monin paikoin, miten sulokkaasti kuningatar liikkuu tai miten kauniilta hän näyttää.¹⁰⁵ Osa tästä voi luonnollisesti olla sukupuolen korostamista, mutta myös yleistä tarvetta korostaa hallitsijaa ylempiarvoisena kaikkiin muihin – yhtenäiseen kansaan ja alamaisiin – verrattuna, sukupuolesta riippumatta.

¹⁰⁰ Symbolic Ceremony in the Abbey, *The Times* 3.6.1953.; The Queen Takes Possession of Her Kingdom, *The Times* 3.6.1953.

¹⁰¹ BBC TV, YouTube [1:16:00–1:17:10].; The Coronation Service, *The Times* 1.6.1953.; Symbolic Ceremony in the Abbey, *The Times* 3.6.1953.; The Queen Takes Possession of Her Kingdom, *The Times* 3.6.1953.

¹⁰² Symbolic Ceremony in the Abbey, *The Times* 3.6.1953.; The Queen Takes Possession of Her Kingdom, *The Times* 3.6.1953.

¹⁰³ Clark 2015, 6–7.

¹⁰⁴ Shils & Young 1953, 73.

¹⁰⁵ Esimerkiksi ”- she was the least ornamented figure in the whole of Westminster Abbey – and the most beautiful.” Symbolic Ceremony in the Abbey, *The Times* 3.6.1953.

Kimmeltävään kultaiseen takkiin verhottuna kuningatar palaa istumaan Pyhän Edwardin tuoliin, jossa hän istui myös voitellun aikana. Kuningattarelle tuodaan regaaleja joko kosketettavaksi tai päälle puettavaksi, ja jokaisella esineellä ja koristuksella on omat perinteikkäät merkityksensä. Naispuolisena hallitsijana kuningatar vain koskettaa ritarillisuutta edustavia kankuksia siinä missä ne miespuolisilla hallitsijoilla kiinnitettäisiin hänen kenkiinsä.¹⁰⁶ Tämä on regaalien osalta ainoa sukupuolitettu ero. Elisabet II:lle tuodaan tämän jälkeen miekka – Sword of State – joka myös edustaa ritarillisuutta, oikeudenmukaista hallitsemista, vastustaa synnin kasvamista ja suojelee sekä kirkkoa että leskiä ja orpoja. Miekka palautuu hetkellisesti alttarille, kun kuningatar tarjoaa miekan symbolista valtaa Jumalalle. Lordi Salisbury käy lunastamassa miekan takaisin ja kantaa sitä kuningattaren edessä loppuseremonian ajan.¹⁰⁷ Miekkan kantamisen kuningattaren edessä on tarkoitus muistuttaa siitä, että valtaa tulee käyttää vain hyvään, ja toisaalta tarjota ihmisille mahdollisuus nähdä, että hyvä vallankäyttö toimii suojana.¹⁰⁸ Kuningattarelle annetaan lisäksi ensimmäistä kertaa 300 vuoteen rannerenkaat, jotka edustavat vilpittömyyttä ja viisautta ja sitovat kuningattaren alamaisiinsa. Rannerenkaat ovat uudet ja lahja Kansainyhteisöltä.¹⁰⁹ Rannerenkaiden väliaikaista puuttumista seremoniasta ei perustella, mutta molemmat alkuperäislähteet antavat ymmärtää, että niillä on oma historiansa. Niiden palauttaminen seremoniaan voi olla pyrkimys vahvistaa vanhoja tapoja. Ennen tärkeimpiä regaaleja kuningattarelle puetaan vielä viitta.

Televisiolähetyksessä¹¹⁰ näiden tärkeimpien regaalien vastaanottamista pohjustetaan vain tarvittaessa, sillä seremonia itsessään kuvailee, mikä symbolinen merkitys regaaleilla on. Tämä tarkoittaa sitä, että ojentaessaan regaaleja kuningattarelle, arkkipiispa kuvailee regaaliin liittyvää symboliikkaa. Sama ilmiö on luonnollisesti nähtävissä ennen kruunajaispäivää painetussa lehdessä, jossa on seremonian pohjakaava.¹¹¹ Seremoniaa seuranneena päivänä *The Times* kuitenkin kertoo enemmän. Vuorotellen kuningattarelle tarjotaan kosketettavaksi valtakunnanomenaa, oikean käden nimettömään pujotetaan sormus¹¹², oikeaan käteen laitetaan hansii-

¹⁰⁶ Symbolic Ceremony in the Abbey, *The Times* 3.6.1953.; The Queen Takes Possession of Her Kingdom, *The Times* 3.6.1953.

¹⁰⁷ BBC TV, YouTube [1:19:00–1:22.40].; The Coronation Service, *The Times* 1.6.1953.; Symbolic Ceremony in the Abbey, *The Times* 3.6.1953.; The Queen Takes Possession of Her Kingdom, *The Times* 3.6.1953.

¹⁰⁸ Shils & Young 1953, 70.

¹⁰⁹ BBC TV, YouTube [1:23:00–1:24.10].; The Coronation Service, *The Times* 1.6.1953.; Symbolic Ceremony in the Abbey, *The Times* 3.6.1953.; The Queen Takes Possession of Her Kingdom, *The Times* 3.6.1953.

¹¹⁰ BBC TV, YouTube [1:26:20–1:31:25].

¹¹¹ The Coronation Service, *The Times* 1.6.1953.

¹¹² Sekä BBC:n Richard Dimbleby että *The Times* kruunajaisia seuranneena päivänä kertovat, että sormusta kutsutaan historiallisten tapahtumien vuoksi usein Englannin vihkisormukseksi. Tämä liittyy Elisabet I:n elämään, mutta tarkemmin tarinaa ei kerrota. Virallisempi symboliikka sormuksessa liittyy katoliseen uskoon.

kas, ja oikeaan käteen valtikka, jonka päässä on risti ja välittömästi sen jälkeen vasempaan käteen valtikka, jonka päässä on kyyhkynen. Viimeisenä kuningattaren päähän lasketaan juhallisesti kruunu.¹¹³

Merkityksiä näillä regaaleilla on monia, ja pitkälti ne liittyvät hyvänä hallitsijana toimimiseen. Viittauksia on myös uskontoon. Esimerkiksi valtakunnanomenan merkitykseksi todetaan, että koko maailma on Kristuksen alamainen. Tätä voisi pitää tyypillisenä eurosentrisenä, imperiaalistisena ajatuksena, mutta enimmäkseen se korostaa uskonnon merkitystä Isossa-Britanniassa. Kuningattaren oikeaan käteen laitettava hansikas muistuttaa hallitsijaa, että samaan käteen tulevan valtikan symbolista valtaa pitää käyttää hellävaraisesti. Valtikka merkitsee hallitsijan asemaa kansan johtajana jopa laajemmassa näkökulmassa kuin vain hallinnollisesti. Valtikka, jonka päässä on kyyhkynen, puolestaan merkitsee, ettei oikeudenmukaisuutta ja armoa saa koskaan rikkoa. Toisin sanoen hallitsijalle annetaan valtaa, mutta myös muistutetaan siitä, että valtaa ei sovi käyttää väärin, ja että pitää suojella myös niitä, jotka eivät yksin pärjää. Näiden symbolisten merkitysten lisäksi seremoniassa käytetään sanoja, kuten pelastus, kuninkaallinen arvokkuus, uskonnon puolustaja ja hyveellisyys. Näistä ominaisuuksista käytetään myös synonyymejä. Tästä voi päätellä, että ainakin ajatuksen tasolla näitä ominaisuuksia pidetään erittäin tärkeinä.

Kruunun ympärille rakentuva symboliikka on yksinkertainen. Kruunaaminen tapahtuu kohottamalla kruunu ensin korkeuksiin, ja sen jälkeen laskemalla se hallitsijan päähän. Kruunu on hallitsijan merkki, ja sen myötä seremonian alussa kirkolle annettu valta on nyt kokonaisuudessaan siirretty takaisin hallitsijalle. Kruunajaisissa käytetään lähikuvaa hyvin vähän ja vain erittäin harkituissa tilanteissa. Tästä käytiin pitkiä keskusteluja, sillä muun muassa pääministeri Winston Churchill ei olisi halunnut ollenkaan lähikuvaa, koska hänen sanojensa mukaan kruunajaisseremonia ei ole teatteriesitys.¹¹⁴ Kuitenkin, koska kyse on tilaisuudesta, jossa pyritään sekä tuomaan vanhoja perinteitä kansan nähtäville että myös pönkittämään monarkian asemaa, esimerkiksi lähikuva juuri kruunatusta kuningattaresta kaikkine regaaleineen¹¹⁵, lähettää vahvan viestin.¹¹⁶ Se myös tuo kuningattaren lähemmäs tavallisia kansalaisia, mikä jälleen tukee sitä ajatusta, että monarkiaa pyritään tekemään helpommin lähestyttäväksi. Me-

¹¹³ Symbolic Ceremony in the Abbey, The Times 3.6.1953.; The Queen Takes Possession of Her Kingdom, The Times 3.6.1953.

¹¹⁴ Clark 2015, 12–14.

¹¹⁵ BBC TV, YouTube [1:31:25].

¹¹⁶ Clark 2015, 19.

dia ei toimi tyhjiössä, joten median hyödyntäminen ja sen salliminen lähemmäs aiemmin saatuttamatonta, tarjoavat parhaimmillaan mahdollisuuden ymmärtää ja hyväksyä.

Ymmärryksen mahdollisuuden tarjoavat myös alttarinäyttämöllä olevat kolme tuolia (Ks. kuva 1). Kolmas tuoleista otetaan käyttöön vasta kruunaamisen jälkeen. Televisiolähetys tai *The Times* eivät kumpikaan varsinaisesti kerro miksi tuoleja on juuri kolme tai mikä niiden käyttötarkoitus on. Tämä on kuitenkin mahdollista päätellä katsomalla ja lukemalla rivien välistä.¹¹⁷ Näin ollen seremonian alussa kuningatar istuu Säätytuolilla, ja voittoa varten hän siirtyy Kuningas Edwardin tuoliin. Tässä tuolissa hänet kruunataan, kuten pitkät perinteet määräävät. Vasta kruunattuna hän saa käyttää valtaistuinta. Missään vaiheessa kuningatar ei palaa edelliselle tuolille, vaan käyttää aina vain sitä tuolia, joka hänelle arvoasteikossa kuuluu. Valtaistuimelle istuminen tarkoittaa, että kuningatar itse ottaa valtakuntansa haltuun sen jälkeen, kun hänelle on kirkon puolesta suotu valta siihen.

Kruunattuna ja regaalein koristettuna kuningatar nousee kaikkien muiden yläpuolelle, myös kirjaimellisesti. Valtaistuimen paikka korokkeella selitetään ohimennen BBC:n televisiolähetyksessä sillä, että kauan sitten kruunatut hallitsijat istuivat valtaistuimellaan kummun päällä, jotta jokaisella oli mahdollisuus nähdä heidät.¹¹⁸ Osana tätä oli hallitsijan valtaistuimelleen nostaminen, joka on säilynyt perinteenä niin, että myös Elisabet ”nostetaan” valtaistuimelleen. Tämä symboloi sitä, että hallitsijan hallinto nostaa hänet valtaan.¹¹⁹ Muiden yläpuolella oleminen tarkoittaa lisäksi sitä, että nyt kuningattarelle kumartaa myös kirkko. Seremoniassa aiemmin kuningatar kumarsi kirkon edessä, sillä silloin valta oli vielä toistaiseksi kirkon hallussa.¹²⁰ Erityisesti kruunajaispäivän jälkeisessä *The Timesissa* avataan merkitystä tässä vallanvaihdoksessa.

Kirkon edustajien jälkeen kunnioitustaan osoittavat siis ensin hallitsijan puoliso ja muut kuninkaalliset herttuat, ja tämän jälkeen herttuat, markiisit, jaarlit, varakreivit ja lordit, eli arvojärjestys on laskeva. Kunnioituksen osoittaminen toimii siten, että arvon vanhin edustaja polvistuu kuningattaren eteen riisuttuaan ensin kruununsa, tarttuu kuningattaren käsiin, vannoo

¹¹⁷ Symbolic Ceremony in the Abbey, *The Times* 3.6.1953.

¹¹⁸ BBC TV, YouTube [1:37:00–1:37:10].

¹¹⁹ Symbolic Ceremony in the Abbey, *The Times* 3.6.1953.; *The Queen Takes Possession of Her Kingdom*, *The Times* 3.6.1953.

¹²⁰ *The Coronation Service*, *The Times* 1.6.1953.; *Symbolic Ceremony in the Abbey*, *The Times* 3.6.1953.; *The Queen Takes Possession of Her Kingdom*, *The Times* 3.6.1953.

valan ja suutelee kuningatarta poskelle (herttuat) tai kämmenselkään (muut) ja koskettaa kruunua. Muut saman arvon edustajat tekevät saman omalla paikallaan kirkossa. Kruunun koskettaminen merkitsee lupausta tukea kruunua – ei siis välttämättä hallitsijaa – kaikessa mahdollisessa. Vannottu vala toimii vastauksena kuningattaren aiemmin seremoniassa vannomaan valaan.¹²¹ Ilman selostusta tai *The Timesin* tarkennusta tilanteeseen, esimerkiksi kruunun koskettaminen ja sen merkitys eivät hienovaraisuutensa vuoksi hahmottuisi tavalliselle katsojalle.

Seremonian loputtua kuningatar siirtyy hetkellisesti Pyhän Edwardin kappeliin, josta hän liittyy poistuvaan kulkueeseen eri regaalein varustettuna kuin aiemmin. *The Times* kertoo kuningattaren kantavan mukanaan hallitsijan symbolejaan, eli valtikkaa, jonka päässä on risti, sekä valtakunnanomenaa. Lisäksi Pyhän Edwardin kruunun sijaan kuningattarella on päässään Imperial Crown.¹²² Valtikan ja valtakunnanomenan yhdistelmä tarkoittaa, että hallitsijan käsissä oikeudenmukaisuutta ja armoa ei milloinkaan eroteta.¹²³ Kruunun vaihtamisen merkitystä ei kerrota televisiossa eikä sanomalehdessä, joten on mahdollista, että syy on yleisessä tiedossa. Imperial Crown on käytössä vain kruunajaisseremonian päättyessä ja parlamentin avajaisissa.¹²⁴

¹²¹ BBC TV, YouTube [1:41:25–1:41:40].; Symbolic Ceremony in the Abbey, *The Times* 3.6.1953.; The Queen Takes Possession of Her Kingdom, *The Times* 3.6.1953.

¹²² Symbolic Ceremony in the Abbey, *The Times* 3.6.1953.; The Queen Takes Possession of Her Kingdom, *The Times* 3.6.1953.

¹²³ BBC TV, YouTube [2:52:55–2:53:05].

¹²⁴ Royal Collection Trust, *The Imperial State Crown*, Internet-sivusto.

3 Piilomerkitykset kruunajaisseremoniassa

Kruunajaisten symboliikka ulottuu muuallekin kuin sanoihin ja tekoihin. Ei ole vain sattumaa, että kuningattaren puku näytti siltä kuin näytti, tai että kruunajaisissa käytettiin tietynlaisia värejä. Symboliikkaa on siis ripoteltuna jokaiseen kruunajaisseremonian osaan. Osa symboliikasta on jo vuosisatoja vanhoja tapoja symboloida esimerkiksi valtaa, kun taas jotkin symboliset merkitykset ovat vielä nuoria. Kaikki tällainen symboliikka ei tietenkään avaudu tavalliselle katsojalle ilman, että siitä kerrotaan erikseen, ja sekä televisio että sanomalehti pyrkivät auttamaan ihmisiä ymmärtämään, mitä symbolisia merkityksiä kruunajaisissa nähtiin. Media käytännössä otti tehtäväkseen kuvailla ihmisille kaiken mahdollisen ja mahdottoman merkitystä.¹²⁵ Kuvailun pohjana medialähteet käyttivät hallinnon toimittamia virallisia kirjoituksia esimerkiksi kruunajaisten kaavasta.¹²⁶

3.1 Regaalit ja vaatteet

Tärkeä osa juhlavaa tilaisuutta ovat tietenkin juhlapuvut. Jo ennen kuin kruunajaisia oli vielä edes nähty, erityisesti kuningattaren puvusta oltiin innoissaan. Päivää ennen kruunajaisia artikkelissa, jossa esiteltiin koko kirkkokulkue tarkasti, kuvailtiin jo lyhyesti mitä kuningattarelle tulee olemaan yllään.¹²⁷ Kuvailu liittyy juhlapuvun sijaan regaaleihin, joilla kuningatar varustetaan kirkkoon saapumista varten. Regaaleja tärkeämpää on huomio siitä, että vain kuningattaren pukeutumista esitellään millään tavoin. Luonnollisesti kuningatar esiintyy juhlatilaisuudessa sen vaatimalla arvokkuudella, asua myöten. Yksin kuningattaren arvokkaan pukeutumisen esiin nostaminen kuitenkin kohottaa Elisabetia jälleen muiden yläpuolelle, sillä myös muut ovat pukeutuneet juhlavasti ja perinteikkäästi. Kruunajaisten jälkeen julkaistuissa artikkeleissa huomioidaan myös muiden asuja, samoin BBC:n televisiolähetysessä.

Koko kulkue on oikeastaan täynnä perinteikkäitä asuja, joita käytetään vain harvoissa tilaisuuksissa. The Times mainitsee muita vieraita lähinnä heidän viittojensa värien perusteella. BBC:n Dimpleby puolestaan elävöittää kommentointiaan muun muassa huomauttamalla, miten airuitten historialliset asut saavat aikaan tunteen ”kuin olisimme yhtäkkiä palanneet ajassa taaksepäin 400–500 vuotta”.¹²⁸ Toisaalta esimerkiksi kuningattaren puolison, Edinburghin

¹²⁵ Webster 2005, 99.

¹²⁶ Tämä ilmenee *The Timesin* artikkelin loppumerkinnästä, jossa todetaan, että sama teksti on toimitettu useisiin eri medialähteisiin ja sanomalehtiin. *The Ceremonial in Westminster*, *The Times* 1.6.1953.

¹²⁷ *The Ceremonial in Westminster*, *The Times* 1.6.1953.

¹²⁸ BBC TV, YouTube [14:40–14:50].

herttua Philipin perinteikästä, laivaston amiraalin univormua kommentoidaan tarkemmin sanomalehdessä.¹²⁹ Televisiolla on tässä tietenkin etu puolellaan, sillä sanomalehti ei pysty kuvailemaan jokaista kulkueessa nähtyä henkilöä perinteisine asuineen läheskään samalla tehokkuudella kuin kuvallinen aineisto.

Elisabet II:n astellessa hitaasti kohti kameraa jokainen aamun lehden lukenut saattoi silmiään siristellen etsiä puvusta symboleita, jotka kuvasivat niin Ison-Britannian omia hallintoalueita kuin Kansainyhteisöä.¹³⁰ Pääasiallisesti kruunajaisissa nähdyt vaatteet olivat perinteikkäitä, kruunajaisissa tavallisesti käytettyjä kaapuja ja viittoja, mutta kuningattaren, hänen laahuksenkantajiensa, kuningataräidin, Prinsessa Margaretin sekä kolmen muun arvovaltaisen naisen puvuista on tehty piirustukset ja pukuja kuvaillaan erittäin tarkasti, suurimman huomion keskittyessä tietenkin kuningattaren pukuun. Juhlapukujen kankaat, leikkaukset, kirjonnat, ompelut ja koristelut kuvaillaan tarkasti, mikä herättää pohtimaan onko kaikki tämä tieto täysin tarpeellista. Ei pidä unohtaa, että kuningattaren puvun pikkutarkka kuvailu kankaista, väreistä ja symboleista lähtien on myös osittain suunnattu viestiksi kuluttajille. Elisabetin hääpuvusta kohistiin vuonna 1947 ennen häitä useiden viikkojen ajan. Ihmisiä ohjattiin ostamaan juuri oikeaa kangasta, ja kopioita prinsessan hääpuvusta alettiin myymään Yhdysvalloissa jo hääpäivänä.¹³¹ Osa kuvailusta voi siis olla tarkoitettu vain korostamaan kruunajaisten ja puvun symboliikkaa, mutta tarkemmat maininnat materiaaleista voivat olla rivien väliin punottuja mainoksia.

Symbolit kuningattaren puvussa kertovat hänen hallitsemistaan alueista, ja pyrkivät myös tällä tavalla osoittamaan kunnioitusta hallintoalueilleen ja rakentamaan yhtenäisyyden tunnetta. Kuningattaren puku on ainoa kuvailluista puvuista, jossa näitä symboleja esiintyy. Englantia kuvaavat hihojen Tudor-ruusut, helmassa ylimpänä Walesia purjo, sen alapuolella Irlantia apila ja vielä alempana Skotlantia ohdake. Nämä samat symbolit esiintyvät hanskassa, jonka kuningatar saa käteensä juuri ennen kruunaamistaan.¹³² Kansainyhteisön symbolit esiintyvät Tudor-ruusun tiukassa läheisyydessä koko helman alimpina. Kanadaa edustaa tietenkin vaah-
teranlehti, Australiaa ”wattle flower”¹³³, Uutta-Seelantia saniainen, Etelä-Afrikkaa protea ja Intiaa lotus. Pakistania edustamassa on kolme eri symbolia; vehnä, juutti ja puuvilla. Lisäksi

¹²⁹ Symbolic Ceremony in the Abbey, The Times 3.6.1953.

¹³⁰ Coronation Gowns of the Royal Family, The Times 2.6.1953.

¹³¹ Merck 2016, 12.

¹³² BBC TV, YouTube [1:28:05–1:28:15].

¹³³ Kasvin nimelle ei vaikuta olevan suomennosta. Latinankieliseltä nimeltään kasvi on *Acacia pycnantha*.

Ceylonia, eli Sri Lankaa edustaa lotus, hieman erilainen kuin Intiaa. Symbolien asettelu pu-
vussa kertoo näkemykseni mukaan siitä, miten Ison-Britannian ”imperiumi”¹³⁴ rakentuu. Yl-
hällä on Englannin alue, jonne suurin osa hallinnosta sijoittuu. Mitä alempana helmassa
symbolit ovat, sitä kauempana Englannista alueet ovat joko hallinnollisesti tai maantieteelli-
sesti tai molempia. Kuitenkin se, että Tudor-ruusu on kirjailtu myös helmaan Kansainyhteisön
symbolien keskelle, kertoo siitä, millainen ote Englannilla – tai Isolla-Britannialla – on näihin
alueisiin. Samalla, kun juhlitaan yhdessä kaikkien kanssa, muistutetaan kuitenkin siitä, kuka
todella hallitsee.

Hallitsijan valta, kuten todettua, näkyy myös regaaleissa ja niiden merkityksessä. Suurin osa
regaaleista pidetään turvassa Towerissa, kunnes niitä tarvitaan esimerkiksi kruunajaisseremo-
niassa. Näin ollen osa regaaleista on tuntemattomia jopa omille kansalaisille, saati sitten muu-
alta tulleille vieraille. BBC:n televisiolähetysessä todetaankin, että tämä on ainutlaatuinen
tilaisuus kirkossa oleville ulkomaisille vieraille nähdä joitakin regaaleista ensimmäistä ker-
taa.¹³⁵ Sama pätee varmasti myös joihinkin televisiokatsojiin. Seremoniassa sivuroolissa tai
pienemmässä roolissa olevia esineitä on lukuisia. Esimerkkinä vaikkapa Pyhän Edwardin
sauva, jonka tarkoituksena on ohjata kuningatarta oikeaan suuntaan.¹³⁶ Sauvaa ei nähdä sere-
moniassa kulkueen ulkopuolella. Toinen mielenkiintoinen esine seremoniassa on ”Stone of
Destiny”, joka ohimennen mainitaan *The Timesissa*.¹³⁷

Myös Kruunajaiskivenä tunnettu kivenlohkare ”Stone of Destiny” on ollut käytössä Skotlan-
nin hallitsijan kruunajaisissa istuimena. Kivi kaapattiin Skotlannista vuonna 1296, ja sille so-
vitettiin paikka Kuningas Edwardin tuolin istuinosan alle. Nykyisin kiveä säilytetään Skotlan-
nissa, mistä sitä lainataan kruunajaisia varten.¹³⁸ Kiven rooli seremoniassa on sinällään mitä-
tön, mutta sen arvo pätee siinä, että sen tiedetään olevan paikalla. Yhtä lailla paikalla olivat
kolme miekkaa, joita kannettiin kuningattaren edellä sekä kulkueessa että seremoniassa ku-
ningattaren valtaistuimen takana. Kaksi miekoista kuvaa oikeudenmukaisuutta ajallisella (te-

¹³⁴ Nimitys imperiumi alettiin kokea negatiivisena ja alentavana ja se pyrittiin siirtämään historiaan alkamalla
käyttää tasa-arvoisempaa nimitystä Kansainyhteisö.

¹³⁵ BBC TV, YouTube [18:50–19:15].

¹³⁶ BBC TV, YouTube [30:25–30:35].

¹³⁷ Symbolic Ceremony in the Abbey, *The Times* 3.6.1953.; *The Queen Takes Possession of Her Kingdom*, *The Times* 3.6.1953.

¹³⁸ theroyalfamily (nimim.) 15.3.2023, Instagram-julkaisu.

rävä) ja hengellisellä (tylppä) tasolla. Kolmas miekka kuvaa armoa, ja sen terä on katkenut.¹³⁹ Neljäs miekka, ”Sword of State” tulee osaksi seremoniaa juuri ennen kruunaamista.

3.2 Värimaailman viestit

Kruunajaisten värimaailma viestii sanojen ja tekojen tavoin vallasta. Mustavalkoinen televisiolähetys ei pysty täysin vangitsemaan sitä, miltä Westminster Abbeyssa todellisuudessa näytti, mutta BBC:n juontaja Dimbleby ja myös *The Times* pyrkivät omalta osaltaan kuvailemaan värejä niin kirkon kuin myös osallistujien vaatteiden osalta. Media, kuten tapana on, esittää, mutta myös luo tapahtumia.¹⁴⁰ Tämä tarkoittaa sitä, että mediassa luodaan haluttu kuva tapahtumasta. Kruunajaisseremoniasta kertovat sanomalehtiartikkelit ja televisiolähetys itse pystyvät halutessaan rakentamaan seremonian värimaailmasta rikkaan ja räiskyvän. Mikäli lähetys olisi nähty väreissä, tämä olisi juontajana toimineen Dimblebyn puolelta haastavampaa, mutta koska lähetys oli mustavalkoinen, värimaailmaa voidaan halutessaan elävöittää ja ylikorostaa liittämällä värin yhteyteen aina jokin sitä korostava adjektiivi, kuten syvä tai loistokas. Tällainen ylikorostaminen voi rakentaa jo valmiiksi odotetusta tapahtumasta vielä hienomman ja arvokkaamman.

Heti televisiolähetyksen alussa, ennen kulkueen alkamista kuvaillaan miltä kirkossa näyttää, kun osa ihmisistä on jo istumassa paikoillaan. Samanlaista maisemaa maalataan myös *The Timesissa*. Käytetty kieli itsessään on myös värikästä, kun käytetään kaikkine synonyymeineen sanoja kuten loistava, ihastuttava, kimmeltävä, rikas, elävä ja häikäisevä.¹⁴¹ Kuvailevat sanat kertovat vuoroin kirkosta itsestään ja vuoroin ihmisistä ja heidän vaatteistaan. Kuvailu rakentaa tapahtumasta toivotunlaisesti arvokasta ja kuninkaallista. Kaikki kuvaillut värit ovat vahvoja, ja tämä mainitaan myös *The Timesissa*. ”Paikalla ei ollut pastellisävyjä; airuet olivat jo vuosisatoja sitten ymmärtäneet, että loistokkuus vaatii vahvoja värejä.”¹⁴²

Värit, joita mainitaan sekä televisiolähetyksessä että sanomalehtiartikkeleissa yleisimmin, ovat punaisen ja sinisen eri sävyt, kulta ja valkoinen. Myös musta esiintyy usein. Väreillä on

¹³⁹ BBC TV, YouTube [23:55–24:15].; Symbolic Ceremony in the Abbey, *The Times* 3.6.1953.; The Queen Takes Possession of Her Kingdom, *The Times* 3.6.1953.

¹⁴⁰ Örnebring 2017, 176.

¹⁴¹ The Coronation of Queen Elizabeth II, Youtube.; Night Vigil in Streets, *The Times* 3.6.1953.; Ceremony Seen Far and Wide, *The Times* 3.6.1953.; Symbolic Ceremony in the Abbey, *The Times* 3.6.1953.; Historic Event in Television, *The Times* 3.6.1953.; The Queen Takes Possession of Her Kingdom, *The Times* 3.6.1953.

¹⁴² Symbolic Ceremony in the Abbey, *The Times* 3.6.1953.; The Queen Takes Possession of Her Kingdom, *The Times* 3.6.1953.

oma merkityksensä, joka ei ole vuosisatojen aikana varsinaisesti muuttunut. Sama pätee arvokkaisiin kangasvalintoihin. Tästä esimerkkinä kuvailu kuningattaren ja muiden korkearvoisten seremoniaan osallistuneiden naisten puvuista.¹⁴³ Tavanomaisesti värit kertovat kantajansa asemasta joko esimerkiksi kirkon edustajana tai päärinä, mutta myös yleisesti arvokkuudesta.¹⁴⁴ Ison-Britannian päärien osalta *The Times* mainitsee, että naisten sävyt olivat tyyppillisesti hieman miesten käyttämiä sävyjä haaleampia.¹⁴⁵ Värianalyysiin perehtynyt fyysikko John Hutchings toteaa, että värit ovat yksi helpoimmista tavoista esittää hierarkiaa. Värien rinnalla voidaan käyttää myös muita tapoja symboloida statusta, kuten karvareunuksia.¹⁴⁶ Tällaisia karvareunuksia kruunajaisissa nähtiin paljon esimerkiksi viittojen reunoissa. Rikas, tai vähintäänkin rikkaaksi kuvailtu värimaailma tekee seremoniasta omalta osaltaan arvokkaan tuntuksen, mitä ei ollenkaan himmennä se, miten paljon säihkettä välittyy jopa mustavalkoisesta televisiolähetyksestä.

¹⁴³ Coronation Gowns of the Royal Family, *The Times* 2.6.1953.

¹⁴⁴ Hutchings 2015.

¹⁴⁵ Symbolic Ceremony in the Abbey, *The Times* 3.6.1953.; The Queen Takes Possession of Her Kingdom, *The Times* 3.6.1953.

¹⁴⁶ Hutchings 2015.

4 Loppuluku

Vuonna 1953 Ison-Britannian monarkin kruunajaiset avattiin koko kansan ja maailman nähtäväksi, osaltaan, jotta kuningashuone olisi helpommin lähestyttävä. Monarkia astui osaksi modernia maailmaa ja ihmisten arkipäivää olemalla tavalliselle kansalle näkyvämpi kuin aiemmin. Kansalaisille tarjottiin mahdollisuus päästä näkemään vuosisatojen taakse ulottuvat perinteet ja päästä tutustumaan erilaisiin traditioihin, joita kruunajaisiin kuuluu. Vaikka sekä seremonia itse että tässä tutkimuksessa käytetyt medialähteet BBC:n televisiolähetys Richard Dimbleby juontajanaan ja *The Timesin* sanomalehtiartikkelit avasivat tapahtumaa ja sen symboliikkaa kiitettävästi, on selvää, että kruunajaisten lähempi kokemus oli edelleen tarkoitettu lähinnä korkea-arvoisimmille kansalaisille ja ulkomaisille vieraille. Tämän ei kuitenkaan pitäisi olla yllätys, sillä konservatiivinen näkemys kruunajaisiin perinteikkäänä seremoniana aiheutti pitkät keskustelut sen televisioinnista ja kameroiden pääsyn rajoittamisesta.

Seremonian uskonnollinen sävy oli selvää heti alusta alkaen. Perinteiset rukoukset ja siunaukset saivat rinnalleen regaalit ja niiden symbolisen painolastin toimia oikeudenmukaisena ja armollisena kansan puolustajana. Vaikka esimerkiksi voitelu suoritettiin piilossa kameroilta, media piteli katsojaa koko ajan tiukasti kädestä ja ohjasi katsomaan tapahtumaa halutusta näkökulmasta, niin ennen kuin jälkeen seremonian ja tietenkin sen aikana. Myös seremonia itsessään ohjasi katsojia kertomalla avoimesti esimerkiksi regaalien symboliikasta. *The Timesin* tarjoama tapahtumakuvaus seremoniasta on erittäin yksityiskohtainen, ja mahdolliset puutteet täydentyvät BBC:n televisiolähetysten avulla. Joitakin harvoja asioita ei ole selvennetty kummassakaan alkuperäislähteessä, kuten esimerkiksi alttarinäyttämön kolmen tuolin ajatusta. Vain tarkastelemalla seremonian käsikirjoitusta perusteellisesti, on mahdollista huomata tuolien arvoasteikko ja kuningattaren suhde juuri käytössä olevaan istuimeen.

Seremoniaa kuvataan sekä televisiolähetyksessä että sanomalehtiartikkeleissa erittäin symbolisena ja hengellisenä tapahtumana, jossa on kuitenkin omat maalliset piirteensä. Tämä maallisuus näkyi esimerkiksi siinä, miten Ison-Britannian kansakuntaa ja Kansainyhteisöä pyrittiin yhdistämään ja juhlimaan omalta osaltaan esimerkiksi kuningattaren juhlapukuun kirjoituilla kansallisilla symboleilla. Samoin paikalle oli kutsuttu ihmisiä eri puolilta maailmaa. Kansainvälisyys ja kuningaskunnan laaja hallinto näkyivät myös kirkon kulkueessa, johon osallistui esimerkiksi Kansainyhteisön pääministereitä. Media tarjosi ihmisille mahdollisuuden päästä näkemään jotain sellaista, mihin heillä ei ollut aiemmin ollut mahdollisuutta osallistua. Sere-

monia, jolla on pitkät perinteet ja tarkat traditiot näyttäytyi kansalaisille juuri sellaisena kuin voi olettaa. Vaikka kyse on juhlavasta tapahtumasta, kaikki on tarkkaan suunniteltua ja harjoiteltua, jopa hieman jäykkää. Siitä huolimatta median onnistui rakentaa tapahtumasta sellainen, että se herätti jopa kansainvälistä kiinnostusta ja kruunajaisten televisiointi on yksi televisiohistorian suurimmista saavutuksista.

Perinteet ovat perinteitä, mutta avoimuus on selvästi ollut yksi Ison-Britannian monarkian teemoista Elisabet II:n hallintokaudella. Kuningashuoneelle perustettiin maaliskuussa 2013 Instagram-tili¹⁴⁷, jonka kautta niin hallitsijaperheen julkisuuskuva kuin monarkian asemaa rakennetaan ja hallinnoidaan. Mielenkiintoista on nähdä, miten Ison-Britannian historian toiset suorana televisiolähetystenä nähtävät kruunajaiset eroavat ensimmäisistä, sillä eroja luultavasti tulee olemaan. Vuoden 1953 salaisina pidetyt osuudet voi olla hankala salata 70 vuotta myöhemmin nähtävässä seremoniassa.

¹⁴⁷ Instagram-tili on alusta lähtien toiminut nimellä theroyalfamily. Tilillä on lähes 13 miljoonaa seuraajaa (22.3.2023).

Lähteet

Alkuperäisaineisto

BBC TV Coronation of Queen Elizabeth II: Westminster Abbey 1953 (William McKie). (Coronation of Queen Elizabeth II.) Televisio-ohjelma. E: 2.6.1953, BBC. YouTube, kesto 2:56:40. Ladattu 2.6.2018.
(https://www.youtube.com/watch?v=52NTjasbmngw&ab_channel=ArchiveofRecordedChurchMusic) [Haettu 1.10.2022.]

Ceremony Seen Far and Wide. *The Times* 3.6.1953, 12.

Church and Nation. *The Times* 2.6.1953, 7.

Commonwealth Honours. *The Times* 1.6.1953, 7.

Coronation Gowns of the Royal Family. *The Times* 2.6.1953, 9.

Eric C. Mièville: The Earl Marshal. *The Times* 1.6.1953, 7.

First Lord Mayor of Coventry. *The Times* 1.6.1953, 6.

Great Throng in London. *The Times* 1.6.1953, 6.

Historic Event in Television, *The Times* 3.6.1953, 17.

Honours List Recognition of Coronation Work. *The Times* 1.6.1953, 6.

National Unity in Queenship. *The Times* 1.6.1953, 4.

Night Vigil in Streets. *The Times* 3.6.1953, 6.

Splendour and Simplicity. *The Times* 3.6.1953, 29.

Symbolic Ceremony in the Abbey. *The Times* 3.6.1953, 13–15.

The Ceremonial in Westminster. *The Times* 1.6.1953, 15–17.

The Coronation Service. *The Times* 1.6.1953, 17.

The Queens New Appointments. *The Times* 1.6.1953, 11.

Tutkimuskirjallisuus

Adams, Ruth: The Queen on the big Screen(s): Outdoor Screens and Public Congregations. *The British Monarchy on Screen*. Toim. Mandy Merck. Manchester University Press, Manchester 2016.

Clark, Jennifer: Queen for a Day: Gender, Representation, and Materiality in Elizabeth II's Televised Coronation. *Journal of e-Media Studies*, 2015, Vol. 4 (1).

Gosling, Lucinda: *Royal Coronations*. Bloomsbury Publishing, London 2013.

Hirsjärvi, Sirkka; Remes, Pirkko & Sarjavaara, Paula. *Tutki ja kirjoita*. Uudistettu laitos. Helsinki, Kirjayhtymä 2009.

Hutchings, John B.: Symbolic Use of Color in Ritual, Tradition, and Folklore. *Handbook of Color Psychology*. Toim. Andrew J. Elliot, Mark D. Fairchild & Anna Franklin. Cambridge, Cambridge University Press 2015, 340–356.

Kynaston, David: *Family Britain 1951–57*. Bloomsbury Publishing, London 2009.

Merck, Mandy: Introduction. *The British Monarchy on Screen*. Toim. Mandy Merck. Manchester University Press, Manchester 2016.

Pajala, Mari: Televisio kulttuurisen muistin mediana. *Media historiassa*. Turun historiallinen yhdistys ry. Toim. Erkka Railo & Paavo Oinonen. Painosalama Oy, Turku 2012.

Pitkänen, Ville: Haasteena historiallisen kontekstin moninaisuus – Tutkimuskohteena television vaaliohjelmia käsittelevät sanomalehtikirjoitukset. *Media historiassa*. Turun historiallinen yhdistys ry. Toim. Erkka Railo & Paavo Oinonen. Painosalama Oy, Turku 2012.

Railo, Erkka & Oinonen, Paavo: Mediasta historiaa. *Media historiassa*. Turun historiallinen yhdistys ry. Toim. Erkka Railo & Paavo Oinonen. Painosalama Oy, Turku 2012.

Range, Matthias: *Music and Ceremonial at British Coronations*. Cambridge University Press, Cambridge 2012.

Reuven, Frank: The Great Coronation War. *American Heritage*, 1993, Vol. 44 (8), 74–85.

Richards, Jeffrey: The Coronation of Queen Elizabeth II and Film. *The Court Historian*, 2004, Vol. 9 (1), 69–79.

Rose, Tessa: *The Coronation Ceremony of the Kings and Queens of England and the Crown Jewels*. HMSO, London 1992.

Royal Collection Trust: *The Imperial State Crown*. (<https://www.rct.uk/collection/31701/the-imperial-state-crown>) [Haettu 20.3.2023.]

Shils, Edward & Young, Michael: The Meaning of the Coronation. *The Sociological Review*, 12/1953, Vol. 1 (2), 63–81.

Strong, Roy: *Coronation: A History of Kingship and the British Monarchy*. HarperCollins, New York, 2005.

Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli: *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Uudistettu laitos. Helsinki, Tammi 2018.

Webster, Wendy: *Englishness and Empire 1939–1965*. Oxford University Press, Oxford 2005.

Örnebring, Henrik: Revisiting the Coronation. *Nordicom Review*, 2017, Vol. 25 (1–2), 175–195.

Muut aineistot

A History of the Times Newspaper. *Historic Newspapers*, 3.11.2021.

Mièville, Eric C.: The Earl Marshal. *The Times* 1.6.1953, 7.

The Elizabethan Age. *Time*, 3.11.1952, No. 19, 79.

theroyalfamily (nimimerkki) julkaisu kuningas Charles III kuninkaaksi nousemisen vuoksi tehdyistä uusista postimerkeistä päivämäärällä 8.2.2023. Instagram.
(<https://www.rct.uk/collection/31701/the-imperial-state-crown>) [Haettu 27.2.2023.]

theroyalfamily (nimimerkki) julkaisu kuningas Charles III kruunajaisten virallisesta symbolista päivämäärällä 11.2.2023. Instagram.
(<https://www.instagram.com/p/CogABOnMAbT/?hl=fi>) [Haettu 27.2.2023.]

theroyalfamily (nimimerkki) julkaisu Raamatusta, jota on käytetty kruunajaisseremoniassa osana valan vannomista jo vuonna 1761 päivämäärällä 13.3.2023. Instagram.
(<https://www.instagram.com/p/CpuYLVYN2aT/?hl=fi>) [Haettu 13.3.2023.]

theroyalfamily (nimimerkki) julkaisu Pyhän Edwardin tuolista ja Stone of Destinystä, joita käytetään kruunajaisissa päivämäärällä 15.3.2023. Instagram.
(<https://www.instagram.com/p/Cp0a-rBAWPw/?hl=fi>) [Haettu 21.3.2023.]